

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury

Předkládá: Linda Krausová

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Tomáš Louda, CSc.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury“ zpracovala samostatně a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.

Plzeň 25. března 2019

Linda Krausová

Poděkování

JUDr. Tomáši Loudovi, CSc. za věcné připomínky, poskytnutí odborných rad a trpělivost při vedení práce.

Mgr. Tereze Krausové za překlad resumé.

Obsah

Úvod	6
1 Evropské hlavní město kultury	7
1.1 Mons	7
1.2 Nominace a výběr měst	8
1.3 Plzeň versus Ostrava	9
2 Plzeň 2015	11
2.1 Myšlenka projektu Plzeň 2015	11
2.2 Směr projektu Plzeň 2015	12
2.3 Financování projektu Plzeň 2015	12
2.3.1 Náklady na investice	13
2.3.2 Kontrolní akce Nejvyššího kontrolního úřadu	14
2.4 Evaluace projektu Evropské hlavní město kultury	16
2.4.1 Postoje návštěvníků	17
2.4.2 Závěrečná zpráva Evropské komise	18
3 Akce Plzně 2015	20
3.1 Akce pod střechou	20
3.2 Hudební festivaly	21
3.3 Divadelní a filmové festivaly	21
3.4 Multižánrové festivaly	22
3.5 Přeshraniční spolupráce	23
3.6 Zakončení Plzně 2015	24
4 Projekty	25
4.1 Vlajkové projekty	25
4.1.1 Návrat Ladislava Sutnara	25
4.1.2 Sezona nového cirkusu	26
4.1.3 Gottfried Lindauer	27
4.1.4 Jiří Trnka a svět animace	27
4.1.5 Továrny na představitost	28

4.1.6	Barokní krása západních Čech.....	29
4.1.7	Veřejný prostor	30
4.1.8	Skryté město	30
4.1.9	Kulturní bohatství Plzně	31
4.2	Projekty Plzeň 2015+.....	31
4.2.1	Kreativní inkubátor.....	31
4.2.2	Everfund.cz.....	32
4.2.3	OPEN A.i.R.	33
4.2.4	Kreativitou k rozvoji	33
4.2.5	Café Europa	34
4.2.6	Loosovy interiéry.....	34
4.2.7	Plzeň pro včely	35
4.3	Investiční projekty.....	35
4.3.1	Relax centrum Štruncovy sady	35
4.3.2	Rekonstrukce Amfiteátru Lochotín	36
4.3.3	Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara	36
4.3.4	Techmania Science Center	37
4.3.5	Nové divadlo	37
4.3.6	Světovar.....	38
5	Pokračování projektů v dalších letech.....	40
5.1	Pilíře udržitelnosti	40
5.2	Pokračující projekty.....	40
5.3	Ukončené projekty 2015+	42
	Závěr.....	43
	Resume.....	45
	Seznam použitých zdrojů	46

Úvod

Rok 2015 přinesl Evropě významné kulturní jubileum. Iniciativa, založená na podporu integrity společného kulturního prostoru, jež současně vyzdvihuje význam rozmanitosti evropského kulturního dědictví, „Evropské hlavní město kultury“ oslavila 30leté výročí. Během uplynulých let byl v rámci této iniciativy vybraným evropským městům vždy na jeden rok propůjčován titul „Evropské hlavní město kultury“. Udělení titulu vždy předchází náročná, roky trvající příprava, jejíž plody v podobě následné prestiže, rozvoje cestovního ruchu a zvýšení ekonomické prosperity sklízí města ještě po mnoho let. V roce 2015 se jedním z nositelů tohoto titulu stalo také město Plzeň.

Téma Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury jsem si vybrala z toho důvodu, že ačkoliv jako studentka Západočeské univerzity a jako bývalá obyvatelka města Plzně pobývám v tomto městě velmi často, osobně jsem dění okolo tohoto projektu téměř nepostřehla. Cílem této práce je tedy co nejkomplexněji pojednat o projektu Plzeň 2015, objasnit nejen sobě, ale i dalším případným čtenářům původ a poslání tohoto projektu a důvody, které vedly k výběru města Plzně pro jeho realizaci. Práce má čtenáře rovněž blíže obeznámit s jednotlivými projekty a akcemi konanými v rámci Plzně 2015, pojednat o jejich finanční stránce, přínosech i o hodnocení celého projektu. V neposlední řadě si klade za cíl vysledovat udržitelnost projektu a jeho dopady na rozvoj města z hlediska veřejného prostoru.

Práce je členěna do pěti kapitol. První kapitola se věnuje původní iniciativě a projektu Evropské hlavní město kultury, a to z obecného hlediska. Přibližuje procesy týkající se kandidatury a volby měst. Druhá kapitola pojednává o Plzni 2015 z hlediska hlavní myšlenky a směru projektu, zabývá se jeho financováním i evaluací. Třetí kapitola se pak věnuje vybraným akcím, které se konaly v rámci projektu, případně jej doprovázely při jeho zahájení či zakončení. Čtvrtá kapitola podrobněji reflektuje stěžejní projekty Plzně 2015. Poslední, pátá kapitola, se věnuje otázkám udržitelnosti projektu Plzeň 2015, přičemž zachycuje pokračování vybraných projektů 2015+ v dalších letech.

Při psaní práce jsem vycházela z analýzy dokumentů Evropské unie, Ministerstva kultury České republiky, Národního kontrolního úřadu, dokumentů města Plzně, oficiálních statistik, tiskových zpráv, oficiálních webových stránek o projektu Plzeň 2015 a webových stránek dalších zúčastněných stran.

1 Evropské hlavní město kultury

Evropské hlavní město kultury (EHMK) je titul udílený vybraným evropským městům, který vyjadřuje podporu Evropské unie (EU) k jejich dalšímu kulturnímu rozvoji. Jedná se o prestižní titul a jeden z nejúspěšnějších projektů EU. Užívá se nejen v daném roce, ale zejména v dalších letech a desetiletích. Hlavní ideou projektu je přispět ke sblížení evropských občanů. Projekt pod původním názvem „Evropské město kultury“ vznikl v 80. letech 20. století z podnětu řecké ministryně kultury Meliny Mercouri, přičemž samotná myšlenka byla poprvé zrealizována Radou ministrů dne 12. června 1985. Města, jimž byl tento titul udělen, pak během let postupně zaznamenávala vzrůstající návštěvnost, což s sebou neslo také pozitivní kulturní a sociálně ekonomický dopad. V roce 1999 byl oficiální titul měst změněn Evropskou unií na *Evropské hlavní město kultury*.¹

Titul je každoročně udílen jednomu či dvěma (ve výjimečných případech i vícero) evropským městům. Prvním takto titulovaným městem byly Athény (1985), přičemž v dalších letech se tímto titulem pyšnila například města Florencie (1986), Lucemburk (1995, 2007), Paříž (1989), Liverpool (2008), Košice (2013) a Marseille (2013). Pro rok 2019 jsou Evropskými hlavními městy kultury italská Matera a bulharský Plovdiv.²

Během třicetileté historie projektu byl titul udělen rovněž dvěma městům v České republice. Prvním městem byla Praha, a to v roce 2000. O titul se dělila s městy Reykjavík (Island), Bergen (Norsko), Helsinky (Finsko), Brusel (Belgie), Krakov (Polsko), Santiago de Compostela (Španělsko), Avignon (Francie) a Bologna (Itálie).³ Druhým vybraným českým městem se stala Plzeň, a to v roce 2015, partnerským městem byl jmenován belgický Mons.

1.1 Mons

Město Mons s více než 90 tisíci obyvateli se nachází ve Valonském regionu poblíž hranice s Francií. Přestože je Mons svým charakterem spíše průmyslové město (dříve těžba uhlí, dnes sklářský a hutnický průmysl), může se pochlubit též bohatou kulturou a historií

---

¹ O Plzni 2015: nejvíce kladené otázky. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, [2015] [cit. 2017-11-26]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/content/nejvice-kladene-otazky>

² European Capitals of Culture. *Creative Europe: supporting Europe's cultural and creative sectors* [online]. Bruxelles: European Union, ©1995-2018 [cit. 2019-01-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/capitals-culture_en

³ European Capital of Culture: history. *UNeECC* [online]. Romania: UNeECC, ©2017, © 2017 [cit. 2019-01-25]. Dostupné z: <http://uneecc.org/european-capitals-of-culture/history/>

sahající až do 7. století, kdy bylo město založeno v blízkosti kláštera Sv. Valtrudy. V 11. století pak nechal henegavský hrabě Baldwin IV. vybudovat na kopci nad městem hrad, který se spolu s opevněním dobudovaným ve 12. století stal základem pro zvýšení obranyschopnosti města a jeho následný rychlý rozvoj. O sto let později se město s nárůstem obyvatel stalo také vyspělým centrem obchodu s komunální autonomií. Hradby, a spolu s nimi i město, se pak postupně rozrůstaly až do první čtvrtiny 19. století. V roce 1861 došlo na základě rozhodnutí Leopolda I. k demolici opevnění a přeměně města na centrum uhelné těžební oblasti. Uhlí se zde těžilo až do poloviny 20. století, kdy těžba postupně stagnovala.⁴

Mons má tedy s Plzní mnoho společného. Není to jen industriální historie či zkušenosti s přeměnou města, ale též úspěch v klání o titul EHMK. Stejně jako Plzeň musel i Mons vynaložit obrovské úsilí na přípravu kandidátské přihlášky a následně i na realizaci projektu. Mons a Plzeň se tak staly nejen dvěma vítěznými městy EHMK pro rok 2015, ale též partnery, kteří se zavázali ke vzájemné spolupráci a realizaci vybraných projektů.

1.2 Nominace a výběr měst

Volbě měst předchází složité výběrové řízení, přičemž délka procesu jmenování byla z rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1622/2006/ES stanovena na šest let. Uchazeči o udělení titulu musí nejpozději deset měsíců po zveřejnění výzvy k předkládání žádostí předložit žádost se všemi náležitostmi a oznámit tuto skutečnost Evropské komisi. Žádost poté posuzuje třináctičlenná porota složená ze sedmi odborníků navržených evropskými orgány a šesti odborníků navržených členským domovským státem města, jež se o titul uchází. Úkolem poroty je nejen posoudit vhodnost kandidátského města na udělení titulu, ale též monitorovat celou přípravnou fázi až do udělení titulu, poskytovat odborné poradenství a podporovat sdílení zkušeností a osvědčených postupů bývalými oficiálními městy kultury.⁵

Každá žádost musí obsahovat celoroční kulturní program, který musí splňovat určitý evropský rozměr, a to tím, že bude podporovat vzájemnou spolupráci umělců, kulturních subjektů, partnerských měst i členských států, vyzdvihovat bohatství i kulturní rozmanitost Evropy a usilovat o zviditelnění společných kulturních znaků. Zároveň je třeba naplňovat kritéria kategorie *Město a občané*, která zahrnuje požadavek zapojení občanů do projektů,

---

⁴ Découvrir Mons: histoire. *Mons* [online]. Mons: La ville de Mons, ©2019 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.mons.be/decouvrir/histoire>

⁵ *Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady: o zavedení akce Společenství na podporu projektu „Evropské hlavní město kultury“ pro roky 2007 až 2019.* In: Štrasburk: Evropská unie, 2006, 1622/2006/ES. Dostupné také z: [file:///C:/Users/David%20Li%C5%A1ka/Downloads/Songy/l_30420061103cs00010006%20\(1\)%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/David%20Li%C5%A1ka/Downloads/Songy/l_30420061103cs00010006%20(1)%20(2).pdf)

zvýšení jejich zájmů o tyto projekty, a především pak požadavek dlouhodobé udržitelnosti programu, včetně jeho pozitivního dopadu na kulturní a sociální rozvoj města.⁶

1.3 Plzeň versus Ostrava

Odpovědným orgánem za organizaci soutěže v České republice (ČR) bylo Ministerstvo kultury ČR (MK ČR). To zajišťovalo koordinaci celého výběrového řízení, jmenovalo výběrovou komisi a zprostředkovávalo průběžný kontakt s Evropskou komisí. Předsedou poroty byl zvolen Sir Robert Scott, místopředsedou Roman Bělor, dlouholetý ředitel mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro, a zpravodajkou Olga Poivre d'Arvor.⁷

Samotný výběr měst vždy probíhá v několika krocích, kdy se od předběžného výběru přes užší výběr dospěje k výběru konečnému. Za ČR se do prvního kola soutěže pro rok 2015 dostala města Hradec Králové, Plzeň a Ostrava, do užšího výběru pak postoupila města Plzeň a Ostrava. Ta je známa pestrou nabídkou kulturních aktivit, přesto v těsném klání nakonec uspěla Plzeň.

Plzeň zvítězila především díky svému kreativnímu přístupu, z jehož hlediska může být posuzováno nejen umění samo, ale i to, jak se lidem ve městě žije, jak se zapojují do dění ve veřejném prostoru, zda mohou volně tvořit či ovlivňovat vzhled města.⁸ Jak mimo jiné uvádí zpráva výběrové komise, „*Plzeň dosáhla vynikající rovnováhy mezi kulturními projekty plánovanými na rok 2015 a regenerací města. Projekt Ostravy byl více zaměřen na dlouhodobé urbanistické a architektonické ambice s cílem transformovat město a zejména proměnit stávající průmyslovou infrastrukturu v kulturní prostory.*“⁹ Titul Evropské hlavní město kultury má pomáhat především těm městům, která z něj mohou těžit i řadu let po jeho

---

⁶ *Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady: o zavedení akce Společenství na podporu projektu „Evropské hlavní město kultury“ pro roky 2007 až 2019.* In: Štrasburk: Evropská unie, 2006, 1622/2006/ES. Dostupné také z: file:///C:/Users/David%20Li%C5%A1ka/Downloads/Songy/l_30420061103cs00010006%20(1)%20(2).pdf

⁷ Výběr Evropského hlavního města kultury pro rok 2015 v České republice: zpráva z konečného výběru. In: *Ministerstvo kultury: Evropské hlavní město kultury* [online]. Praha: Ministerstvo kultury, 2010 [cit. 2019-01-27]. Dostupné z file:///C:/Users/David%20Li%C5%A1ka/Downloads/Songy/Zprava-z-konecneho-vyberu_EHMK-2015-CZ_CS%20(1).pdf

⁸ O Plzni 2015: nejvíce kladené otázky. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, [2015] [cit. 2017-11-26]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/content/nejvice-kladene-otazky>

⁹ Výběr Evropského hlavního města kultury pro rok 2015 v České republice: zpráva z konečného výběru. In: *Ministerstvo kultury: Evropské hlavní město kultury* [online]. Praha: Ministerstvo kultury, 2010 [cit. 2019-01-27]. Dostupné z: file:///C:/Users/David%20Li%C5%A1ka/Downloads/Songy/Zprava-z-konecneho-vyberu_EHMK-2015-CZ_CS%20(1).pdf

udělení, o což se Plzeň zasadila kupříkladu plánem na vybudování multifunkčního kulturního centra *Světovar*.¹⁰

Další požadavek, požadavek nastolení určitého „evropského rozměru“, Plzeň naplnila spoluprací s více než sedmdesáti evropskými městy, čímž mohla demonstrovat existenci pevných evropských vazeb a kontaktů. Řada kulturních akcí s evropským přesahem zde probíhala již před samotnou kandidaturou města, jmenovat lze např. *Mezinárodní festival Divadlo, Jazz bez hranic, Finále Plzeň, Smetanovské dny Plzeň, Skupovu Plzeň* a celou škálu dalších kulturních akcí jako *Živá ulice, Divadelní léto pod Plzeňským nebem* aj.¹¹

Požadavek dlouholeté udržitelnosti projektu Plzeň prokázala existencí kulturní vize města až do roku 2019, přičemž do tvorby *Programu rozvoje kultury* byla aktivně zapojena i široká veřejnost. Jak vyplynulo z požadavku udržitelnosti, program pro rok 2015 neměl být ohraničen koncem roku 2015, ale měl být novým začátkem kulturního života v Plzni.¹²

Tvůrčí tým programu Plzeň 2015 porotu zaujal také přijmutím silného politického závazku ze strany primátora města a všech místních úřadů zapojených do projektu bez ohledu na politickou příslušnost, a dále vyrovnaným, jasným a realistickým rozpočtem.¹³

---

¹⁰ O Plzni 2015: nejvíce kladené otázky. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, [2015] [cit. 2017-11-26]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/content/nejvice-kladene-otazky>

¹¹ Tamtéž.

¹² Tamtéž.

¹³ Výběr Evropského hlavního města kultury pro rok 2015 v České republice: zpráva z konečného výběru. In: *Ministerstvo kultury: Evropské hlavní město kultury* [online]. Praha: Ministerstvo kultury, 2010 [cit. 2019-01-27]. Dostupné z file:///C:/Users/David%20Li%C5%A1ka/Downloads/Songy/Zprava-z-konecneho-vyberu_EHMK-2015-CZ_CS%20(1).pdf

2 Plzeň 2015

„Evropské hlavní město kultury“ je více než jen prezentace umělců, festival, jednorázové oživení města, anebo prostor pro sponzory. Měl by se stát také jakýmsi milníkem ve vývoji města, změnit jeho vnímání i vnímání role kultury.

Program Plzně 2015 probíhal po celý rok 2015 a měl za úkol podpořit Plzeň jako mezinárodní kulturní centrum. Během něj se kombinovala tradice s inovacemi a vedle seznamování se s originálními nápady umělců a organizátorů z celé Evropy se připomínaly také ikonické osobnosti spojené s tvůrčím a kulturním životem Plzně. Celkově se jednalo o malé i velké události, kulturní akce, jednorázové zážitky i dlouhodobé projekty.

K transformaci Plzně došlo již při kandidatuře. Kultura se týká nás všech a nebylo lepší možnosti než právě tímto tuto skutečnost dokázat. Kultura totiž významně zvyšuje kvalitu života celé společnosti. Projekt Plzeň 2015 měl ukázat, že kus umělce je v každém z nás. Byl připomínkou toho, kam jsme došli od totality a kam bychom se měli dále vyvíjet. Pro organizátory to byla nejenom příležitost hostit diváky a evropské umělce, ale také debatovat o evropských tématech, ukázat naši originalitu a inspirovat Evropu našimi schopnostmi.¹⁴

2.1 Myšlenka projektu Plzeň 2015

Hlavní myšlenkou projektu Plzeň 2015 bylo naplnit vizi otevřeného kulturního města ve všech významech slova kultura. Moto znělo: „*Otevři si Plzeň!*“, v překladu „*Pilsen, Open up!*“. Mělo značit otevřenost novým myšlenkám, inovacím, novým uměleckým proudům a kreativitě směrem k Evropě a vlastním občanům, ale také transparentnost. Otevření prostoru pro menšinové žánry, směry, pro multikulturní společnost a dialog mezi generacemi. Představovalo propojení byznysu s uměním, vědy a hry, vzdělání a kultury, umění a technologií, kreativity a relaxace, veřejných prostor a umění.¹⁵

---

¹⁴ Informace o projektu Plzeň - Evropské hlavní město kultury 2015. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2017-11-18]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/o-projektu>

¹⁵ O Plzni 2015: nejvíce kladené otázky. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, 2015 [cit. 2017-11-26]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/content/nejvice-kladene-otazky>

2.2 Směr projektu Plzeň 2015

Projektem Plzeň 2015 bylo mířeno k oslavě evropských hodnot, jako jsou tolerance, otevřenost, solidarita, rozmanitost, inovace, dostupnost, dialog anebo respekt k tradicím. Důležité bylo směřování projektů tak, aby bylo umožněno jejich pokračování i do budoucna. Udržitelnost celého projektu Plzeň 2015 zajišťovaly dílčí rozvojové projekty. Neboť se kvůli stavebním závadám nepodařilo v bývalém areálu Světovar vybudovat plánovanou kulturní fabriku, jež měla být se svým prostorovým zázemím hlavním garantem udržitelnosti těchto projektů, muselo být nalezeno náhradní řešení. Tím se stalo DEPO2015 a jeho prostory. Zázemí zde našly např. kreativní inkubátor, otevřené dílny Makerspace, výstavní prostory, kavárna aj. Udržitelnosti měly napomáhat také crowdsourcingová platforma Everfund, podpora cestovního ruchu speciálními mapami a průvodci (*Plzeňský architektonický manuál*, *Zelená mapa Plzně*, stezky průmyslového dědictví) nebo *KREKR*, projekt inovace ve firmách prostřednictvím uměleckých intervencí, který spolupracoval se švédskou společností TILLT. Na podporu kulturní spolupráce v regionu byla vytvořena síť *Synapsis*. Strategicky byl projekt zaměřen na západočeské baroko jako marketingovou značku pro regionální cestovní ruch.¹⁶

2.3 Financování projektu Plzeň 2015

Dle přihlášky města Plzně měl projekt Plzeň 2015 pracovat s celkovým rozpočtem cca 2,59 mld. Kč (99,87 mil. €). Rozpočet měl pokrýt veškeré náklady na organizaci roku EHMK včetně období nutného na přípravu celého projektu, přičemž byl vnímán jako konzervativní a zároveň realistický. Bylo dohodnuto, že na financování se budou podílet:

- město Plzeň (formou příspěvků společnosti Plzeň 2015, o.p.s, vlastní podporou kulturních akcí z grantů města a výdaji na investice);
- Plzeňský kraj (formou příspěvků společnosti Plzeň 2015, o.p.s, vlastní podporou kulturních akcí z grantů města a výdaji na investice);
- Ministerstvo kultury ČR (investiční rozpočet, granty);
- Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (granty z oblasti cestovního ruchu);
- Ministerstvo životního prostředí ČR a Státního fondu pro životní prostředí (dotace na energetickou úsporu staveb);
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR;

---

¹⁶ *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury: kniha první*. Plzeň: Plzeň 2015, 2013. ISBN 978-80-905671-0-8. Dostupné také z: <http://www.plzen2015.cz/sites/default/files/kniha1.pdf>

- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR;
- Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR (podpora marketingu a zahraniční prezentace);
- ostatní rezorty dle příslušných programů;
- Západočeská univerzita v Plzni (monitoring, evaluace);
- strukturální fondy EU (např. Regionální operační program NUTS II Jihozápad¹⁷);
- Evropská komise – Cena Meliny Mercouri (bude-li udělena¹⁸);
- marketingové příjmy (prodej vstupenek, franchising, co-branding, merchandising);
- sponzoři;
- ostatní (např. Norský finanční mechanismus nebo Švýcarský finanční mechanismus).¹⁹

Největší část nákladů měla být hrazena z rozpočtu města Plzeň (29,95 %), dále Plzeňského kraje (13,18 %), ČR (18,47 %) a strukturálních fondů (30,74 %). Výhradně na akci EHMK bylo z celkové částky 2,59 mld. Kč vyčleněno 875,7 mil. Kč, z čehož 630 mil. Kč bylo určeno na náklady na programovou náplň a 245,7 mil. Kč na provoz společnosti Plzeň 2015, o.p.s. v letech 2011-2016.²⁰

2.3.1 Náklady na investice

Podstatnou část z rozpočtu (cca 1,72 mld. Kč) tvořily náklady na investice spojené s projektem EHMK 2015. Tyto náklady měly sloužit především k financování klíčových investic do kulturní a volnočasové infrastruktury. Původně jimi byly:

- vybudování kulturní centra v areálu bývalého pivovaru Světovar;
- nová divadelní budova;

¹⁷ „Jedná se o zkratku z francouzštiny - *Nomenclature des Unites Territoriales Statistique - klasifikace územních statistických jednotek*. Tyto statistické územní jednotky Evropské unie jsou územní celky vytvořené pro statistické účely Evropského statistického úřadu a pro porovnání ekonomických ukazatelů členských zemí EU. Vymezení jednotlivých úrovní NUTS je charakterizováno počtem obyvatel a rozlohou. Jednotky NUTS jsou skladebné od úrovně NUTS 0, NUTS I, NUTS II až po NUTS V. Česká republika je na jednotlivé úrovně NUTS rozdělena následovně: NUTS 0 a NUTS I je celá Česká republika (například v Německu ale odpovídá NUTS 0 celé území Německa a NUTS I jsou jednotlivé spolkové země), NUTS II jsou regiony soudržnosti (územní jednotky bez vlastní správy uměle vytvořené pro potřeby nomenklatury NUTS, v ČR tzv. sdružené kraje), NUTS III jsou kraje, NUTS IV okresy a NUTS V obce. Pro úroveň NUTS IV se používá také označení Místní administrativní jednotka (LAU I), pro NUTS V označení LAU 2.“ Zdroj: NUTS. *DotaceEU.cz: slovník pojmů* [online]. Praha: Národní orgán pro koordinaci [cit. 2019-02-03]. Dostupné z:

<https://www.dotaceeu.cz/cs/Ostatni/Dulezite/Slovník-pojmu/N/NUTS>

¹⁸ Kladné rozhodnutí o udělení ceny bylo společnosti Plzeň 2015 doručeno dne 29. září 2014. Zdroj: Plzeň 2015 dostane cenu Meliny Mercouri. *Kreativní Evropa* [online]. Praha: Kreativní Evropa, [2014], [2014] [cit. 2019-03-23]. Dostupné z: <https://www.kreativnievropa.cz/plzen-2015-dostane-cenu-meliny-mercouri/>

¹⁹ HAVLÍČKOVÁ, Š. *Otevřete si Plzeň!: přihláška města Plzně na titul Evropské hlavní město kultury 2015*. Plzeň: Statutární město Plzeň, Magistrát města Plzně, 2010, s. 166-167.

²⁰ Tamtéž, s. 168 a 171-173.

- nová budova Západočeské galerie v Plzni;
- revitalizace sportovně relaxačního centra a veřejných prostranství ve Štruncových sadech;
- vybudování tras v údolích řek, určených pro sport, turistiku a rekreaci;
- využití veřejných prostranství k rekreačním účelům.

Investice měly být realizovány v letech 2011-2015, přičemž žádná z uvedených investic nezapočala před výše uvedeným obdobím.²¹

Kontrolní činností Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen NKÚ) však byly zjištěny určité nesrovnalosti, nedostatky a pochybení, jak ohledně věcného hodnocení projektů a stanovování indikátorů pro jejich hodnocení, tak ohledně zadávacích řízení veřejných zakázek, jejich realizace či čerpání alokovaných prostředků.

2.3.2 Kontrolní akce Nejvyššího kontrolního úřadu

Kontrolní akce NKÚ 15/04 *Peněžní prostředky určené na přípravu a realizaci projektu Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015* pod vedením ing. Rudolfa Kufy probíhala od února 2015 do srpna 2015, přičemž zkoumané období se týkalo let 2008-2015. Kontrolovanými osobami byly Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad (dále také „RR“), České Budějovice a statutární město Plzeň.²²

RR je právnická osoba zřízená dle zákona č. 248/2000 Sb. Jako řídicí orgán Regionálního operačního programu (dále také „ROP“) pro příslušný region soudržnosti (v tomto případě pro region Jihozápad) je zodpovědná za výběr, vypracovávání, realizaci a kontrolu programů spolufinancovaných z fondů EU, za hospodárné a efektivní využívání finančních prostředků určených na jednotlivé projekty a za kontrolu hospodaření s těmito prostředky.²³ Při kontrolní akci NKÚ 15/04 se RR nacházela v roli poskytovatele dotace.

²¹ HAVLÍČKOVÁ, Š. *Otevřete si Plzeň!: přihláška města Plzně na titul Evropské hlavní město kultury 2015*. Plzeň: Statutární město Plzeň, Magistrát města Plzně, 2010, s. 174-175.

²² Kontrolní závěr z kontrolní akce 15/04 Peněžní prostředky na přípravu a realizaci projektu Plzeň - Evropské hlavní město kultury 2015. In: *NKÚ Česká republika: Nejvyšší kontrolní úřad* [online]. Praha: NKÚ, 2015 [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <https://www.nku.cz/assets/media/kon-zavery/k15004.pdf>

²³ ČESKO. Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, jak vyplývá ze změn provedených zákony č. 320/2002 Sb., č. 109/2006 Sb., č. 138/2006 Sb., č. 186/2006 Sb., č. 66/2007 Sb., č. 154/2009 Sb., č. 199/2010 Sb., č. 253/2011 Sb., č. 420/2011 Sb., č. 457/2011 Sb., č. 239/2012 Sb., č. 250/2014 Sb., č. 298/2015 Sb., č. 24/2017 Sb. a č. 367/2017 Sb. In: *Sbírka zákonů*. Praha: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2000, ročník 2000, částka 73, číslo 248. Dostupné také z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2000&cz=248>

„Město Plzeň je územní samosprávný celek plnící úkoly v oblasti územní samosprávy a státní správy. Postavení a působnost města Plzně upravuje zákon č. 128/2000 Sb.“²⁴ Při kontrolní akci NKÚ 15/04 bylo v postavení příjemce dotace.

Prověřováno bylo poskytování a čerpání peněžních prostředků EU z fondu ROP Jihozápad, jež byly určeny na investiční projekty EHMK 2015 a schváleny v rámci *Integrovaného plánu rozvoje města Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015 (IPRM – PEHMK)*, čerpání peněžních prostředků státního rozpočtu poskytnutých Ministerstvem kultury ČR, a dále proces posuzování, schvalování a monitorování projektů či výkon kontrolní činnosti RR a dodržování podmínek pro čerpání dotací.²⁵

Kontrolou bylo zjištěno, že *„město Plzeň ani v pokročilé fázi realizace IPRM – PEHMK nerozhodlo o tom, které dílčí projekty budou realizovány a které nikoliv.“²⁶* K původním sedmi plánovaným projektům jich v rámci dodatků přibýlo dalších deset, přičemž skutečně realizováno jich bylo pouhých jedenáct. Z celkového počtu sedmnácti projektů pak pět bylo určeno na vybudování nových budov významných kulturních institucí, přičemž vybudována byla pouze jediná, a to novostavba divadla za 952 milionů Kč. I v tomto případě však došlo k závažným pochybením, kdy původní architektonický záměr – *„vybudování nového výrazného architektonického prvku ve městě, tedy vejčité skulptury s leštěným povrchem, umožňující interaktivní hru kolemjdoucích diváků, a dále čelní předsunuté fasády z bílého leštěného terazza“²⁷* - nebyl naplněn, a tudíž došlo k porušení smluvních podmínek pro poskytnutí dotace. Pochybením byla rovněž skutečnost, že vzhledem k okolnostem nemohl NKÚ provést kontrolu 75 % výdajů.

K nerealizovaným projektům patřily výstavba nové budovy knihovny, rekonstrukce kulturního domu pro muzejní a galerijní účely a novostavby městského archivu a multikulturního centra 4x4 Cultural Factory v areálu Světovar. V důsledku nepřipravenosti investic a toho, že nebyly včas zajištěny přípravné práce, které by umožnily včasné dokončení

---

²⁴ Kontrolní závěr z kontrolní akce 15/04 Peněžní prostředky na přípravu a realizaci projektu Plzeň - Evropské hlavní město kultury 2015. In: *NKÚ Česká republika: Nejvyšší kontrolní úřad* [online]. Praha: NKÚ, 2015 [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <https://www.nku.cz/assets/media/kon-zavery/k15004.pdf>

²⁵ Kontrolní závěr z kontrolní akce 15/04 Peněžní prostředky na přípravu a realizaci projektu Plzeň - Evropské hlavní město kultury 2015. In: *NKÚ Česká republika: Nejvyšší kontrolní úřad* [online]. Praha: NKÚ, 2015 [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <https://www.nku.cz/assets/media/kon-zavery/k15004.pdf>

²⁶ Tamtéž.

²⁷ Tamtéž.

projektů, nemohlo město Plzeň vyčerpat z původní evropské dotace 19,5 milionu Eur cca 6 milionů Eur, tedy asi 1/3 alokace peněžních prostředků.²⁸

Společnost Plzeň 2015 porušila rozpočtovou kázeň také v roce 2012, a to při čerpání dotace z rozpočtu města ve výši 19 milionů Kč, za což jí byla udělena pokuta ve výši 3.346.511 Kč a penále z jejího neuhrazení ve výši 1.129.662 Kč. Na žádost ředitele společnosti Jiřího Sulženka a z rozhodnutí zastupitelstva jí však byly tyto odvody prominuty, a to s odůvodněním, že „výše penále odpovídá 10 % celoročního rozpočtu organizace a případná úhrada by měla zásadní vliv na další činnost společnosti.“²⁹

2.4 Evaluace projektu Evropské hlavní město kultury

Projekt EHMK 2015 byl i přes výše zmíněné nedostatky a pochybení hodnocen jako úspěšný, a to jak návštěvníky, tak také samotnými organizátory či Evropskou komisí. Díky úspěšně nastartovaným dlouhodobým projektům byl nejen novým impulsem pro další rozvoj kultury, ale také zviditelnil Plzeň na celorepublikové i mezinárodní úrovni, což vedlo k nárůstu turistiky a celkově příznivým ekonomickým dopadům.

Jak např. uvedla Tereza Raabová, ředitelka společnosti *Economic Impact Art*, zaměřující se na hodnocení ekonomických dopadů v kultuře a umění, „výdaje návštěvníků projektu EHMK zvýšily produkci české ekonomiky o 711 milionů korun. Do veřejných rozpočtů přinesl rok kultury 164 milionů korun... Vzniklo téměř 400 nových pracovních míst.“³⁰ Meziroční nárůst příjezdové turistiky byl 16 % a nadprůměrně úspěšná byla Plzeň ve srovnání s ostatními EHMK také v přenocování.³¹

Sběr dat pro evaluaci projektu EHMK se opíral o několik zdrojů, jimiž byly:

- data z veřejné databáze Českého statistického úřadu (ČSÚ), která vypovídala zejména o počtu turistů a množství přenocování;
- analýza návštěvnosti Plzně v letech 2012-2015;

²⁸ Kontrolní závěr z kontrolní akce 15/04 Peněžní prostředky na přípravu a realizaci projektu Plzeň - Evropské hlavní město kultury 2015. In: *NKÚ Česká republika: Nejvyšší kontrolní úřad* [online]. Praha: NKÚ, 2015 [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <https://www.nku.cz/assets/media/kon-zavery/k15004.pdf>

²⁹ Společnost Plzeň 2015 nemusí odvádět finanční prostředky a penále kvůli porušení rozpočtové kázně. *Město Plzeň* [online]. Plzeň: Statutární město Plzeň, ©2019, 2013 [cit. 2019-02-06]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/o-meste/aktuality/aktuality-z-mesta/spolecnost-plzen-2015-nemusi-odvadet-financni-prostredky-a-penale-kvuli-poruseni-rozpocetove-kazne.aspx>

³⁰ ŠTĚRBA, M. Plzeň 2015: Marketing, program a produkce stály 20 milionů eur. In: *MAM: Marketing & Media* [online]. Praha: Forum Media, ©2019, 10. 6. 2016 [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <https://mam.cz/marketing/c1-65327040-plzen-2015-marketing-program-a-produkce-staly-20-milionu-eur>

³¹ Tamtéž.

- analýza dat mobilních operátorů, kterou zpracovala společnost CE Traffic ve spolupráci s příspěvkovou organizací Plzeň-TURISMUS, ČSÚ a agenturou CzechTourism;
- face to face průzkumy, jež zajišťovala opět organizace Plzeň-TURISMUS;
- data o návštěvnosti turistických cílů pořízená přímo ze statistik těchto cílů;
- data ze sociologických průzkumů ZČU a dalších aktérů.³²

Zjišťovány byly nejen počty návštěvníků, počty přenocování a útrata, ale také důvody pro návštěvu Plzně, spokojenost s touto návštěvou, povědomí o projektu Plzeň 2015, spokojenost s kulturní nabídkou a programem a další. Přestože se data v některých oblastech různí, lze je dle zpracovatele analýzy vzájemně porovnávat, a tím dospět k celkovému obrazu o stavu věci.

Podle ČSÚ v roce 2015 zavítalo do Plzně přes 260 tisíc turistů, což bylo o 16 % více než v roce 2014. Počet přenocování, který se blížil hranici půl milionu, se zvýšil oproti roku 2014 o 14 %. Ze zahraničních turistů zaujímali největší podíl Němci (43 %) a Rakušané (6,9 %) následovaní Slováci a turisty z Jižní Koreje a Číny.³³

Dle analýzy dat mobilních operátorů bylo turistů podstatně více, a to asi 534 tisíc. Celkový počet návštěvníků Plzně v roce 2015 pak dosáhl téměř 3,4 milionu. Rozdíl v datech je způsoben tím, že mobilní operátoři měli možnost započítat i turisty, kteří přenocovali u příbuzných a známých či v neoficiálních ubytovacích kapacitách. Data ČSÚ vycházela především ze statistik ubytovacích zařízení a počtu přenocování.³⁴

2.4.1 Postoje návštěvníků

Oproti kvantitativním analýzám ČSÚ a mobilních operátorů se tzv. průzkumy „face to face“ zaměřovaly také na kvalitativní stránku věci. Projekt se od svého počátku v roce 2006 setkával s různými postoji, na jejichž vývoj se zaměřil například sociologický výzkum, který byl proveden v letech 2012-2015 Západočeskou univerzitou. Povědomí o projektu se pohybovalo mezi 80-94 %. Až 80 % respondentů zastávalo názor, že projekt je pro město prospěšný. Očekávání respondentů se týkala především zkvalitnění kulturní nabídky, zvýšení cestovního ruchu, změny image Plzně a také zvýšení povědomí o Plzni. Po skončení Plzně

³² Analýza návštěvnosti města Plzně v roce 2015 [online]. Plzeň: Plzeň -TURISMUS, 2016 [cit. 2019-02-07]. Dostupné z: https://visitplzen.eu/Files/MestoPlzen/web2013/Turista/b2b/Analyzavstevnosti2015_ZMP.pdf

³³ Analýza návštěvnosti města Plzně v roce 2015 [online]. Plzeň: Plzeň -TURISMUS, 2016 [cit. 2019-02-07]. Dostupné z: https://visitplzen.eu/Files/MestoPlzen/web2013/Turista/b2b/Analyzavstevnosti2015_ZMP.pdf

³⁴ Tamtéž.

2015 respondenti spatřovali pozitivní dopady hlavně v podpoře cestovního ruchu, v rozšíření a zkvalitnění kulturní nabídky a v rozšíření povědomí o Plzni ve světě.³⁵

Rozdílné výsledky přinesl průzkum společnosti *ppm factum research*. Sběr dat probíhal ve čtyřech vlnách v období od května do prosince 2015. Jak uvádí závěrečná zpráva z těchto šetření, povědomí lidí o Plzni jako o EHMK se pohybovalo po celou dobu průzkumu mezi 56-67 %. Výrazně častěji si pak v souvislosti s Plzní lidé vybavovali pivo a pivní festival (66 %), titul EHMK jmenovalo 12 % dotazovaných. Upoutávku na program EHMK před návštěvou Plzně zaznamenalo 45 %. Většina návštěvníků byla v Plzni velmi spokojena, nebo spíše spokojena. Výhrady se týkaly bezdomovců a nečistoty v ulicích.³⁶

Další výzkum byl pak proveden na přelomu roku 2015 a 2016, přičemž byl zaměřen na zhodnocení úspěšnosti projektu EHMK ve vztahu k městu Plzni. Asi polovina respondentů se domnívala, že se Plzeň stala díky projektu EHMK lepším městem než před rokem 2015. 58 % předpokládalo, že město bude schopné navázat na projekt EHMK i v dalších letech. Stejný počet respondentů pak považoval program EHMK za dobře zorganizovaný. 65 % respondentů uvedlo, že byl rovněž dobře propagován, přičemž stejný počet jej hodnotil jako úspěšný.³⁷

2.4.2 Závěrečná zpráva Evropské komise

Hodnocením úspěšnosti projektu EHMK obou měst se zabývala také Evropská komise. Závěrečnou zprávu pro ni v listopadu 2016 vypracovala společnost *Ecorys and the Centre for Strategy and Evaluation Services (CSES)*. Dle této zprávy projekt Plzeň 2015 EHMK napomohl ke kvalitativní proměně kulturního profilu obyvatel. Zatímco v roce 2010 považovala většina Plzeňanů za nejpříjemnější formu zábavy sledování televize, po skončení projektu Plzeň 2015 začali více upřednostňovat návštěvy výstav a sledování živých kulturních vystoupení. Vlivem projektu EHMK se tak zvýšila úroveň a charakter zábavy, přičemž mezi

---

³⁵ REIFOVÁ, M. et al. *Otevřeno, pojd'te dál!: Plzeň - evropské hlavní město kultury = Open, come inside!: Pilsen - European capital of culture*. Překlad Petra Borovanská a Filip Miller. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, 2016, s. 222.

³⁶ Turismus v Plzni. In: *Visit Plzeň: statistiky a průzkumy* [online]. Plzeň: Plzeň - TURISMUS, ©2019, 22. 1. 2016 [cit. 2019-02-20]. Dostupné z: https://www.visitplzen.eu/Files/MestoPlzen/web2013/Turista/b2b/kestazeni/ZZ_TurismusvPlzni_zaverecnazpravaFin.pdf

³⁷ REIFOVÁ, M. et al. *Otevřeno, pojd'te dál!: Plzeň - evropské hlavní město kultury = Open, come inside!: Pilsen - European capital of culture*. Překlad Petra Borovanská a Filip Miller. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, 2016, s. 222.

obyvateli města Plzně došlo k významnému navýšení zájmu o kulturní dění. Projekt Plzeň 2015 tak napomohl jasněji formulovat hodnotu a význam kultury.

Pozitivně byla hodnocena také mezinárodní účast na projektech, internacionalizace kulturní nabídky ve městě či zajištění silnějších vazeb mezi kulturními subjekty v rámci EU. Do roku 2015 byla mezinárodní účast nízká či téměř absentovala.

Kritické hlasy zazněly ohledně nízké účasti zahraničních návštěvníků (asi jen 5 % z celkového počtu). Důvody byly spatřovány v nedostatečné mezinárodní marketingové podpoře, jež byla způsobena nízkým rozpočtem. Město Plzeň hospodařilo při realizaci projektu přibližně s 18 miliony Eur. Ve srovnání s jinými městy byl tento rozpočet výrazně nižší. Například Město Mons disponovalo rozpočtem čtyři krát větším, díky čemuž mohlo na nezbytnou mezinárodní kampaň vynaložit podstatně vyšší částku a zajistit si tak silnější účast zahraničních návštěvníků. Evropská komise však ocenila, že i přes nízký rozpočet dokázala Plzeň připravit kvalitní kulturní program se silnou politickou podporou.

V závěrečném doporučení do dalších let byla také zmíněna přílišná četnost a roztržitost menších projektů Plzně 2015, které tak odváděly potřebnou energii a finanční prostředky, jež by bylo možno využít efektivněji. Bylo doporučeno stanovit si realističtější cíle a soustředit se spíše na realizaci menšího počtu projektů. Členské státy pak byly vyzvány k většímu finančnímu zapojení národních subjektů.³⁸

---

³⁸ FOX, Tim a James RAMPTON. *Ex-post Evaluation of the 2015 European Capitals of Culture: Final Report* [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2016 [cit. 2019-03-21]. ISBN 978-92-79-52816-3. Dostupné z: https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/sites/creative-europe/files/ecoc-2015-evaluation_en.pdf

3 Akce Plzně 2015

Evropské hlavní město kultury bylo zahájeno dne 17. ledna 2015 v Plzni na náměstí Republiky, a to největším videomappingem v Česku a dechberoucím výkonem švýcarského provazochodce Davida Dimitri. Zahájení doprovodila premiéra původní skladby od Marka Ivanoviče *Symfonie zvonů* (v podání Plzeňské filharmonie). Skladba vyvrcholila prvním rozeznáním nových zvonů umístěných v kostele sv. Bartoloměje, které se podařilo získat díky veřejné sbírce *Ze srdce zvon.* Zahájení vedl umělecký ředitel projektu Petr Forman. Mimo to se zde sešly čtyři průvody, které symbolizovaly Plzeňské řeky, a vystoupilo zde přes 150 českých i zahraničních herců, akrobatů, hudebníků a dalších umělců. Na zahájení se také podílel například kostýmní výtvarník Jan Pištěk, ředitel Barcelonské cirkusové školy Roberto Magro nebo scénárista Ivan Arsenjev.³⁹

Večer celé město ožilo v desítkách klubů, restaurací a kaváren, jež se předháněly v nabídce bohatého programu, který zahrnoval koncerty, tančírny, party. Připraveny byly večerní prohlídky muzeí, besedy nebo ledový bar Františka Bálka. Celý víkend 16. až 18. ledna byl pak považován za zahajovací, přičemž lidé během něj mohli vidět výstavu *Ateliéru Jiřího Trnky*, zúčastnit se veselice v Plzeňském Prazdroji, anebo se mohli setkat s plzeňskými osobnostmi.⁴⁰

Po celý rok pak probíhaly nejrůznější koncerty, výstavy, festivaly, divadelní představení, workshopy aj. Nabídka byla natolik pestrá, že si každý mohl vybrat dle svého vkusu. Akce probíhaly jak ve stávajících, tak i nově otevřených prostorách, v ulicích i parcích.

3.1 Akce pod střechou

Alternativní hudební scénu či začínající kapely si lidé mohli poslechnout v hudebním klubu Anděl Music Bar, v Divadle Pod lampou, v Jazz Rock Café, House of Blues, Zach's Pubu či v Buena Vista Clubu, který mimo rockových koncertů nabízel také filmové projekce, divadlo či tanec. Mnoho kulturních akcí se odehrávalo také v objektu Papírny u Radbuzy.

---

³⁹ Slavnostní zahájení: tisková zpráva. In: *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, 2015, 6. 1. 2015 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy>

⁴⁰ Tamtéž.

Papírna hostila hudební i taneční festivaly, proběhla tu *PechaKuchaNight*, konaly se zde koncerty nebo divadelní představení.⁴¹

Další kulturní akce nabídlo DEPO2015, prostor určený pro výstavy, kulturu či kreativní byznys podporovaný kreativním inkubátorem a dílnami. DEPO2015 se tak stalo prostorem pro setkávání tvůrců z nejrůznějších oblastí. Představila se zde světová špička v oblasti designu či hudební produkce a dalších kreativních oborů. Otevřením kreativní zóny DEPO2015 byla např. zahájena výstava soch s názvem *reSTART*, prezentující sochy světově uznávaného sochaře Čestmíra Sušky.⁴²

3.2 Hudební festivaly

V DEPO2015 se odehrál i *Rock for People Europe*, což je oblíbený letní hudební festival, kde se představily kapely ze všech členských zemí EU, například skupina *Guano Apes* či *Parovoz Stelar*. Na *Metalfestu*, který proběhl na začátku června, vystoupila švédská skupina *Enemy*, kanadská *Skull Fist* nebo americká kapela *Testament* aj.

Pro milovníky tradičnějších žánrů byl velmi lákavou alternativou Mezinárodní folklorní festival *CIOFF*, na který se každoročně sjíždějí soubory z celého Česka i ze zahraničí a který přinesl směs tradiční hudby a tance.⁴³ Naprostou špičku mezi hudebními festivaly pak představoval 35. ročník *Smetanovských dnů*. Návštěvníci mohli ocenit propojení s výtvarnou, literární a dramatickou oblastí, přičemž hlavním tématem byl fenomén koexistence Rakušanů, Němců a Čechů v kontextu české kultury.⁴⁴

3.3 Divadelní a filmové festivaly

Na své si přišli také milovníci vizuálního umění. Stejně tak jako v předchozích letech, i v roce 2015 proběhl na plzeňských scénách mezinárodní festival *Divadlo*, jenž se snaží seznámit diváky s mimořádnými a pozoruhodnými zahraničními inscenacemi a zároveň

---

⁴¹ Tento výčet nabídku plzeňských hudebních klubů nevyčerpává, je jich podstatně více.

⁴² *Užij si Plzeň = Enjoy Pilsen = Pilsen Erleben* [online]. Plzeň: Magistrát města Plzně, 2015 [cit. 2017-11-20]. Dostupné z: http://www.plzen2015.cz/sites/default/files/enjoy_2015_web.pdf

⁴³ Tamtéž.

⁴⁴ Smetanovské dny 2015. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2019-01-29]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/akce/smetanovske-dny-2015>

představit inscenace české. Pro zahraniční návštěvníky bylo zajištěno tlumočení do angličtiny a připraveny doprovodné materiály k výběru inscenací pro další mezinárodní festivaly.⁴⁵

Oslavou světového loutkářství pak byl tradiční festival *Skupova Plzeň*, který každé dva roky poutá pozornost zájemců o loutkové divadlo. Festival se odehrával na konci srpna roku 2015. Do Plzně přijely např. loutky španělské skupiny *Carros de Foc*, které událost zahájily. Dalšími byly dvanáctimetrové marionety, dvacetimetrový drak nebo létající pták. Nejdříve byly vystaveny a poté se staly součástí představení *La Niña*, společně s desítkami tanečníků, akrobatů a muzikantů. Celkově tento festival nabídl v roce 2015 přes 60 loutkových představení z celého světa a stal se jednou z nejnavštěvovanějších akcí Plzně 2015.⁴⁶

Filmový festival *Finále Plzeň* přinesl to nejlepší z české a slovenské filmové, dokumentární a televizní tvorby za rok 2014. Vítězné pořady ocenila mezinárodní porota udělením Zlatého ledňáčka. Součástí festivalu byl tradičně také doprovodný program, který pro své účely nově objevil prostory Papírny, DEPO2015 nebo Loosových ateliérů.

3.4 Multižánrové festivaly

Na pomyslnou hranici divadelního představení, filmové projekce a umělecké instalace lze zařadit festival světla nazvaný BLIK BLIK. Festival probíhal na několika místech u řeky Radbuzy, a to ve spolupráci s pražským festivalem Signal. Díla založená na práci se světlem představili domácí umělci jako David Černý nebo Jakub Nepraš, studenti Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara Gabriela Matušková, Štěpán Svoboda a Štěpán Kuczman či umělci ze Štrasburku, Japonska, Německa a Irska.

Programový ředitel Plzně 2015 Jiří Sulženko se vyjádřil v tom smyslu, že tento festival byl důležitou součástí jednoho z pilířů projektu Plzně 2015, nesoucího název *Veřejný prostor*, a že lidé díky umělcům mohli vidět známá místa doslova „v jiném světle“ a tím si vytvořit intenzivnější vztah k místu.⁴⁷

Letní barokní festival nabídl dobovou zábavu, divadlo, hudbu a tradiční gastronomii. Začal v půlce června a trval až do konce letních prázdnin. Odehrával se v Plzeňském kraji,

---

⁴⁵ Mezinárodní festival Divadlo. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2019-01-29]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/akce/mezinarodni-festival-divadlo>

⁴⁶ Skupova Plzeň - Obří loutky: tisková zpráva. In: *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, 2015, 2. 6. 2015 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy>

⁴⁷ Festival světla rozzáří Plzeň, díla představí domácí i zahraniční umělci: tisková zpráva. In: *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, 2015, 10. 2. 2015 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy>

a to konkrétně třeba v klášteře spravovaném Muzeem Českého lesa v Tachově, v Zelené hoře a v Manětíně. Tento festival navázal na festivaly *3 týdny baroka*, *6 týdnů baroka* a *9 týdnů baroka*. Přípravován byl více než dvaceti regionálními pořadateli. Koordinován byl Plzní 2015, podporován byl Ministerstvem kultury ČR, agenturou *Czech Tourism*, městem Plzeň a dalšími.⁴⁸ Festival Západočeské baroka pokračuje i v dalších letech.

Pojem kultura zahrnuje v širším slova smyslu i takové oblasti lidské činnosti jako hygiena, odívání či jídelní zvyky. Z tohoto důvodu lze mezi kulturní akce zařadit např. i *Fresh festival*, tedy festival skvělé gastronomie. Obdobnými akcemi Plzeň proslula již na počátku 20. století, přičemž jejich tradici úspěšně rozvíjela i v letech šedesátých a sedmdesátých. V průběhu festivalu se lidé mohli seznámit s uměním předních českých kuchařů a ochutnat pokrmy a nápoje špičkových restaurací, pivovarů, minipivovarů a vinařství.⁴⁹

Plzeň 2015 hostila i další zajímavé festivaly, které propojovaly různé oblasti kultury a našich kulturních dějin. Jedním z nich byl například nejznámější romský festival *Khamoro*, jenž přinesl výtvarné a taneční workshopy, výrobu šperků a představil také základy romských dějin a jazyka. Divadelní představení pak ukázalo problémy, se kterými se Romové potýkají dodnes. Festival byl zakončen galakonzertem romských kapel.⁵⁰

3.5 Přeshraniční spolupráce

Spoluprací Plzně s Monsem, druhým Evropským hlavním městem kultury pro rok 2015, Plzeň získala nejen zajímavého kulturního partnera, ale díky společným aktivitám rovněž částečně naplnila požadavek evropského rozměru akcí. Umělci obou měst např. při společném projektu UBUDneS sehráli na čtyřech paralelních scénách původní i upravené verze hry *Král Ubu*. Posléze se města vzájemně představila v prezentaci *Tady a tam*. Spolupráci rovněž navázaly belgické a české hudební soubory. Divadelní představení s názvem *V roce 2015 mi bude 20 let* bylo zase výsledkem dlouhodobé spolupráce studentů plzeňského Gymnázia Františka Křížika a monské Ecole du futur.⁵¹

---

⁴⁸ *Užij si Plzeň = Enjoy Pilsen = Pilsen Erleben* [online]. Plzeň: Magistrát města Plzně, 2015 [cit. 2017-11-20]. Dostupné z: http://www.plzen2015.cz/sites/default/files/enjoy_2015_web.pdf

⁴⁹ *Užij si Plzeň = Enjoy Pilsen = Pilsen Erleben* [online]. Plzeň: Magistrát města Plzně, 2015 [cit. 2017-11-20]. Dostupné z: http://www.plzen2015.cz/sites/default/files/enjoy_2015_web.pdf

⁵⁰ Tamtéž.

⁵¹ *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury: kniha druhá - přehled programu*. Plzeň: Plzeň 2015, 2014, s. 152-153.

Dalším příkladem přeshraniční spolupráce byly *Bavorské kulturní dny*. Ty přinesly nejen ochutnávku tradičních bavorských klobásek a dalších kulinářských specialit, ale zejména doušek bavorské kultury – koncerty (např. koncert chlapeckého pěveckého sboru z Regensburgu), divadelní představení, workshopy, autorská čtení aj. Bavorskou atmosféru pak mohli diváci „nasát“ v bavorské „Alpenhütte“, dočasně zřízené na místě Meeting Pointu. Vyvrcholením byla akce nazvaná *Květiny pro Plzeň*, kdy byla na náměstí dopravena instalace z pestrých tulipánů, ztvárněná do podoby loga Evropského hlavního města kultury Plzeň. Během akce byl divákům předveden i devět tun vážící a oheň chrlící drak z historického představení *Drachenstich – Skolení draka*⁵²

3.6 Zakončení Plzně 2015

Program projektu Plzeň 2015 byl slavnostně zakončen 12. prosince 2015. Ačkoliv trval pouze jedenáct měsíců, i s náročnými přípravami zabral přibližně sedm let. Jelikož v rámci udržitelnosti, která byla jednou z klíčových podmínek pro udělení titulu, však měly mnohé projekty pokračovat, jednalo se spíše o rozloučení symbolické. Během něj mohli zájemci spatřit poslední plzeňská představení předního českého souboru *Cirk La Putyka*, navštívit koncert *Pocta Franku Sinatraovi* či *Vánoční koncert 2015 Orchestru Václava Hybše*, zúčastnit se tanečního večera pod taktovkou *MTO Universal* nebo oslav 145. výročí narození Adolfa Loose. Pro příznivce opery byla připravena operní galashow s Plzeňskou filharmonií a hvězdou operního nebe Adamem Plachetkou. Z celého roku 2015 pak bylo pořízeno fotoalbum, jež bylo z hlediska množství snímků zaneseno do České knihy rekordů. Program vyvrcholil snowboardovou show v DEPO2015 s předními snowboardisty Evropy.⁵³

---

⁵² Bavorské kulturní dny 2015. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2019-01-30]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/bavorskedny>

⁵³ Evropské hlavní město kultury 2015 v Plzni končí, řada aktivit a akcí ale pokračuje. In: *Krajské LISTY* [online]. Praha, ©2013-2019, 4. 12. 2015 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <https://www.krajskelisty.cz/kultura/11517-evropske-hlavni-mesto-kultury-2015-v-plzni-konci-rada-aktivit-a-akci-ale-pokracuje-kreativni-zona-depo2015-festival-svetla-a-dalsi.htm>

4 Projekty

Některé aktivity nešlo obsáhnout pouze v rámci jedné akce, a proto byly součástí Plzně 2015 a jejích partnerských organizací také rozsáhlejší projekty. Ty byly rozčleněny do tří hlavních skupin. První skupinu tvořily projekty vlajkové, tedy stěžejní, druhou skupinu pak projekty nazvané jednoduše 2015+, u nichž byl předpoklad dalšího pokračování i v letech následujících a jež tedy splňovaly požadavek Evropské komise na dlouhodobou udržitelnost projektu, a třetí skupinu tvořily projekty investiční.

4.1 Vlajkové projekty

Vlajkových projektů bylo celkem devět:

- Návrat Ladislava Sutnara;
- Sezona nového cirkusu;
- Gottfried Lindauer;
- Jiří Trnka a svět animace;
- Továrny na představivost;
- Barokní krása západních Čech;
- Veřejný prostor;
- Skryté město;
- Kulturní bohatství Plzně.

4.1.1 Návrat Ladislava Sutnara

Tento rozsáhlý projekt, jedna ze stěžejních částí Evropského hlavního města kultury 2015, měl ukázat tvorbu a život Ladislava Sutnara, významného plzeňského rodáka, všestranného průmyslového návrháře, grafického designéra, pedagoga a malíře. Přestože byl Sutnar režimem cíleně opomíjen a prakticky vymazán z našich kulturních dějin, v USA, kam v roce 1939 emigroval, je dosud považován za jednoho z nejvýznamnějších poválečných designérů. *„Výrazně modernizoval design hraček, skla, porcelánu, kovů, textilií, výstavnictví a grafický design, založil obor design informací a je považován za předchůdce informačních řešení internetu.“*⁵⁴

---

⁵⁴ Návrat Ladislava Sutnara. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2018-09-11]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/sutnar>

Projekt pod vedením doc. Josefa Mištery realizovala Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara ve spolupráci se Západočeským muzeem v Plzni, galerií města Plzně a společností Plzeň 2015. V rámci projektu probíhala řada výstav např. výstava Sutnarovy knižní tvorby, série jeho kreseb, koláží a maleb, trefně nazvaných *Venuše*, či zvětšeniny jeho stavebnice *Build the Towl*, která byla realizována jako památník.⁵⁵ Soubor exponátů v Západočeském muzeu v Plzni zahrnoval Sutnarovy porcelánové a skleněné stolní soupravy, jídelní přibory a další kovové doplňky, které byly navrženy pro *Krásnou jizbu*. Výstava zprostředkovala představu o Sutnarově designu z 30. let minulého století. Zpestřením byla kolekce Sutnarových hraček.⁵⁶

Název projektu *Návrat Ladislava Sutnara* nesl nejenom symbolický význam, ale odkazoval také k reálné události, kdy byly na plzeňském Ústředním hřbitově uloženy Sutnarovy ostatky, a to po 75 letech od jeho odchodu do USA.⁵⁷

4.1.2 Sezona nového cirkusu

Na pozvání uměleckého ředitele Plzně 2015 Petra Formana zavítaly do Plzně i soubory tzv. nového cirkusu. Své umění plně vrcholné akrobacie, žonglování, napětí, klaunství i humoru zde předvedli umělci z Francie, Itálie, Španělska či Švýcarska. Nechyběl rovněž známý soubor z Česka, Cirk La Putyka. Diváci se mohli seznámit s takovými legendami jako David Dimitri nebo *Cirque Trottola*, festivalovými soupeťníky bratří Formanů. Po celé léto 2015 pak Plzní a Plzeňským krajem putovala Cirkusová pouť, na níž se divákům představily francouzské soubory *Betes de Foire*, *Cirque Trottola*, *Petit Théâtre Baraque*, *Akoreacro*, přední katalánský soubor *PSiRC*, italský *MagdaClan Circo* nebo francouzsko-finská dvojice *Cirque Aital*.

Šlo o divácky nejpoblárnější a nejpřístupnější současné divadlo. To kombinuje živou hudbu s divadelní cirkusovou atmosférou a strhujícími akrobatickými výkony. Cirkusové večery probíhaly po 70 dní. Představení doprovázely dílny, kde si lidé mohli cirkusové techniky sami vyzkoušet.⁵⁸

---

⁵⁵ Návrat Ladislava Sutnara. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2018-09-11]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/sutnar>

⁵⁶ Ladislav Sutnar: užitá tvorba. *Západočeské muzeum v Plzni* [online]. Plzeň: Západočeské muzeum v Plzni, ©2018, 2015 [cit. 2018-07-29]. Dostupné z: <http://www.zcm.cz/vystava/ladislav-sutnar-uzita-tvorba>

⁵⁷ Návrat Ladislava Sutnara. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2018-09-11]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/sutnar>

⁵⁸ Sezona nového cirkusu. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2018-09-11]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/cirkusy>

4.1.3 Gottfried Lindauer

Gottfried Lindauer (1839-1926), plzeňský rodák a malíř s akademickým vzděláním, je znám především na Novém Zélandu, kam odešel v roce 1874, aby se vyhnul vojenské službě. Na Novém Zélandu se usadil a v roce 1881 získal tamní občanství. Během let zde postupně vytvořil unikátní kolekci 40 portrétů maorských obyvatel, která se stala novozélandským kulturním dědictvím.⁵⁹ S výjimkou několika obrazů, na nichž byly znázorněny žánrové výjevy ze života maorských osad, Lindauer tvořil zejména portréty na zakázku. Jednalo se především o věrné zpodobnění význačných maorských náčelníků, včetně přesných etnografických detailů. Právě tato skutečnost byla často předmětem ostré kritiky a důvodem ke zpochybňování umělecké hodnoty Lindauerových prací. Detaily naopak oceňovali antropologové a samotní Maori, kteří Lindauerovy malby uctívali téměř jako relikvie. Lindauer nakonec došel uznání v 80. letech 20. století, kdy o jeho práci začali projevovat zájem sběratelé.⁶⁰

Pro české publikum (ale i zahraniční) pak dílo Gottfrieda Lindauera znovuobjevila Západočeská galerie v Plzni, která uspořádala výstavu nejenom jeho novozélandských prací, ale také děl, jež vznikla ještě před jeho emigrací (portréty plzeňských měšťanů a cyrilometodějský cyklus z Valašských Klobouk).

S obdobným příběhem, tedy příběhem odchodu Čechů na Nový Zéland, se lidé mohli setkat také na interaktivní výpravné výstavě *Bahno, bída a bohémové*, která pro své účely využila prostory Papírny. Formou filmových videoprojekcí spojených s tematickou scénickou výpravou a ukázkou dobových předmětů zde byl připomenut exodus 83 stodských občanů, kteří se roku 1863 vypravili na Nový Zéland s vidinou „lepšího života“.⁶¹

4.1.4 Jiří Trnka a svět animace

Projekt *Svět animace* představil řemeslo loutkářství a filmové animace od počátku až po současnost. V rámci tohoto projektu si lidé mohli připomenout osobnost Jiřího Trnky, plzeňského rodáka, ilustrátora, loutkáře, tvůrce animovaných filmů a světově uznávaného

---

⁵⁹ Gottfried Lindauer. In: *Plzeň 2015 - Evropské hlavní město kultury: kniha druhá - přehled programu*. Plzeň: Plzeň 2015, 2014, s. 60-63.

⁶⁰ Gottfried Lindauer (1839-1926): plzeňský malíř novozélandských Maorů. *Západočeská galerie v Plzni* [online]. Plzeň: Západočeská galerie v Plzni, [2015] [cit. 2019-01-31]. Dostupné z: <http://www.zpc-galerie.cz/cs/historie-institute-1>

⁶¹ Gottfried Lindauer. In: *Plzeň 2015 - Evropské hlavní město kultury: kniha druhá - přehled programu*, s. 63.

výtvarníka, a to na multimediální profilové výstavě *Ateliér Jiřího Trnky*.⁶² Na výstavu, jež byla koncipována napříč uměleckými obory a žánry, jimž se Trnka věnoval, byly mimo jiné zapůjčeny také originální artefakty, např. původní filmové či divadelní loutky, rekvizity, ilustrace, plastiky aj. Díky interaktivním prvkům a věrným kopiím Trnova ateliéru se mohli návštěvníci vžít do atmosféry při tvorbě animovaných filmů a sami si práci filmařů také vyzkoušet. Myšleno bylo také na děti. V Západočeském muzeu se například odehrávala výstava s názvem *Zahrada 2*, která otevřela svět slavné stejnojmenné pohádky. Expozice byla pojata jako netradiční hřiště s bohatými výtvarnými prvky. V prostoru tohoto hřiště se mohli návštěvníci setkat s některými postavami z původní pohádky, např. kocourem a recitující velrybou.⁶³ V rámci projektu Svět animace byla také uskutečněna digitalizace Trnkova filmu s názvem *Staré pověsti české*. Film uvedlo Ministerstvo kultury a Národní filmový archiv v rámci festivalu *Finále Plzeň* pro rok 2015.⁶⁴

4.1.5 Továrny na představitost

Továrny na představitost jsou nejenom názvem jednoho z vlajkových projektů, ale také souhrnným označením pro několik průmyslových areálů v Plzni, které se v roce 2015 otevřely také jako místa pro umění. Jednalo se o science centrum s planetáriem v areálu *Škoda Plzeň*, o pivovar *Plzeňský Prazdroj*, který zval na koncerty v Návštěvnickém centru nebo na prohlídky a příběhy spojené s pivovarnictvím, či o kulturní centrum *Pap-rna* (též Papírna), které vzniklo v areálu bývalé papírny na Slovanech. Bývalá vozovna městského dopravního podniku pak byla přetvořena na *DEPO2015* - centrum na podporu tvůrčího podnikání a jeden z největších výstavních prostorů v Plzni. Plzeň 2015 se tímto snažila poukázat na to, že úspěch průmyslového města Plzně se pojí s prostředím podporujícím otevřenost, umění, vzdělávání a kreativitu.⁶⁵

DEPO2015 je zároveň jedním z hlavních pilířů udržitelnosti Plzně jako Evropského hlavního města kultury 2015. Bývalá vozovna městských dopravních podniků je živým prostorem, kde se propojuje kultura s podnikáním. Nachází se zde sdílený pracovní prostor, tzv. coworking. Našlo se zde i místo pro instalace interaktivních výstav, pro kavárnu,

⁶² Jiří Trnka a svět animace. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, [2015] [cit. 2017-11-20]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/projekty/jiri-trnka-a-svet-animace>

⁶³ Dvě velké výstavy připomenou Jiřího Trnku. Chystají je výtvarníkův syn a vnuk. *IRozhlas* [online]. Praha: Český rozhlas, ©1997-2019, 2014 [cit. 2019-02-10]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/kultura_vytvarne-umeni/dve-velke-plzenske-vystavy-pripomenou-jiriho-trnku-chystaji-je-vytvarnikuv-syn-a-vnuk_201410150701_vkourimsky

⁶⁴ Jiří Trnka a svět animace. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, [2015] [cit. 2017-11-20]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/projekty/jiri-trnka-a-svet-animace>

⁶⁵ Továrny na představitost. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2018-09-11]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/projekty/tovarny-na-predstavitost>

komunitní zahradu, řemeslnou dílnu Makerspace či kanceláře, které si lze pronajmout, ateliéry pro umělce, sály pro koncerty, divadlo i konference. Cílovou skupinou jsou jak profesionálové, tak i amatéři z oblasti tzv. kreativních průmyslů.⁶⁶

DEPO2015 je rovněž pořadatelem nebo hostitelem řady festivalů, např. festivalu světla BLIK BLIK, česko-bavorského festivalu Treffpunkt či Týdnů západočeského baroka. Pro všechny, jak dospělé, tak i děti, nabízí řadu výstav či workshopů. Od dubna do konce roku 2015 si zde mohli návštěvníci prohlédnout např. výstavu *DOMUS*, která se měla stát jakýmsi celoročním poutním místem a výchozím bodem pro objevování krás západočeských barokních architektonických skvostů.⁶⁷

Cílem bylo vytvořit místo, kde by lidé mohli pracovat, vzdělávat se, plnit si podnikatelské cíle a přitom si užívat koncertů, přednášek, výstav, umění nebo gastronomie. Velké úsilí bylo rovněž věnováno naplnění všech aspektů, které jsou spojené s titulem Evropské hlavní město kultury, tj. posilování evropské dimenze a zapojení a aktivizace občanů, což výraznou měrou přispělo k udržitelnosti projektu do budoucna. V DEPO2015 jde především o kreativitu, otevřenost a inovace, reprezentuje Plzeň ve sféře kreativních průmyslů v ČR, Bavorsku i Evropě. Principy, jichž se DEPO2015 drží, jsou sdílení myšlenek, nápadů, zdrojů, dále otevřenost a spolupráce namísto konkurování. Pro DEPO2015 je důležitá evropská spolupráce, udržování vztahů mezi evropskými hlavními městy kultury, univerzitami i nezávislými centry podobného zaměření.⁶⁸

4.1.6 Barokní krása západních Čech

Představit návštěvníkům Plzeňský kraj také jako významnou oblast barokní architektury a vytvořit ze Západočeského baroka značku, která by i do budoucna lákala návštěvníky z celé Evropy, to bylo cílem projektu *Barokní krása západních Čech*. Myšlenkově projekt navázal na festivaly *Tři týdny baroka* a *Šest týdnů baroka*, které probíhaly již před rokem 2015. V roce EHMK byl festival rozšířen a pod názvem *Devět týdnů baroka* v devíti týdnech a devíti tematicky rozčleněných oblastech seznamoval návštěvníky nejen s barokními architektonickými perlami reprezentovanými především díly Jana Blažeje Santiniho-Aichela a Kiliána Ignáce Dientzenhofera, ale také s dobovou hudbou, tanci,

---

⁶⁶ *DEPO2015* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, ©2015 [cit. 2018-09-15]. Dostupné z: <https://www.depo2015.cz>

⁶⁷ Továrny na představivost. In: *Plzeň 2015 - Evropské hlavní město kultury: kniha druhá - přehled programu*. Plzeň: Plzeň 2015, 2014, s. 52.

⁶⁸ Naše vize a mise. *DEPO2015* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, ©2015 [cit. 2019-02-10]. Dostupné z: <https://www.depo2015.cz/o-nas-ag65/nase-vize-a-mise-a949>

divadlem, uměním, odíváním či dobovými pokrmy. Festival oživily *Barokní noci*, jejichž zlatým hřebem byly dobové ohňostroje. Komponované večery probíhaly jak v prostředí zámků a zámeckých parků (Manětín, Kozel, Zelená Hora, Tachov aj.), tak také v areálech sakrálních staveb (Plasy, Kladruby, Mariánská Týnice aj.).⁶⁹

4.1.7 Veřejný prostor

Jedním z požadavků Evropské komise na udělení titulu Evropské hlavní město kultury z kategorie *Město a občané* bylo nejen povzbudit zájem občanů o kulturní dění ve městě a v jeho okolí, ale také je zaktivizovat pro péči o veřejný prostor. Splnění tohoto požadavku odpovídal projekt *Veřejný prostor*, v němž se snoubily aktivity pouličních umělců a intervence architektů či aktivistů se sousedskými akcemi na obnovu parků či dalších veřejných míst. Cílem projektu bylo podpořit utváření intenzivnějšího vztahu k místu, kde lidé žijí. Projekt vycházel z již dříve realizovaného programu *Pěstuj prostor*, který se osvědčil např. již při úpravě *Zapomenuté zahrady* na Lochotíně či úpravě bývalé *Městské plovárny*, při sousedském čištění studánek na Roudné a jinde.⁷⁰

Podpořit zájem o spoluobčany a nabídnout jim nové, neotřelé aktivity bylo hlavním cílem nově zavedeného svátku – *Evropského dne sousedů*. Tento den, který se v jiných částech Evropy slaví již více než dvě desítky let, se stal oslavou sousedských vztahů a příležitostí pro vzájemné poznávání při celodenních aktivitách, jimiž byly například komentované procházky nebo společná příprava večeře přímo na ulici před vlastními domovy.⁷¹

4.1.8 Skryté město

Zapojení občanů do spolupráce z velké části napomohl také projekt *Skryté město*. Na jeho počátku byla vytvořena interaktivní webová mapa a mobilní aplikace, díky níž se zájemci mohli dozvědět řadu dříve neznámých či skrytých zajímavostí z historie i současnosti města. Do netradičního průvodce byly zařazeny vzpomínky pamětníků a jejich osobní

---

⁶⁹ Barokní krása západních Čech. In: *Plzeň 2015 - Evropské hlavní město kultury: kniha druhá - přehled programu*. Plzeň: Plzeň 2015, 2014, s. 64-65.

⁷⁰ Veřejný prostor. In: *Plzeň 2015 - Evropské hlavní město kultury: kniha druhá - přehled programu*. Plzeň: Plzeň 2015, 2014, s. 42-43.

⁷¹ Veřejný prostor. In: *Plzeň 2015 - Evropské hlavní město kultury: kniha druhá - přehled programu*. Plzeň: Plzeň 2015, 2014, s. 45.

příběhy, které uživatelům umožnily vidět město jiným pohledem. Vedle těchto zajímavostí pak aplikace poskytuje i zcela běžné turistické informace.⁷²

Pro účely obeznámení se s plzeňskými architektonickými skvosty první poloviny 20. století pak vznikl další interaktivní průvodce – *Plzeňský architektonický manuál* (PAM). S jeho pomocí si na třech trasách vedoucích skrze centrum města, Jižní předměstí a Bezovku mohli zájemci nastudovat zajímavá fakta o 140 nejvýznamnějších architektonických objektech tohoto období. Stezky pak byly vzájemně propojeny speciální trasou věnovanou architektonickému odkazu Adolfa Loose.⁷³

4.1.9 Kulturní bohatství Plzně

Projekt *Kulturní bohatství Plzně* obsahově čerpal z bohaté mnohaleté tradice nejvýznamnějších kulturních institucí Plzně, mezi něž patří např. Divadlo J. K. Tyla, Galerie města Plzně, Západočeská galerie, Západočeské muzeum, Plzeňská filharmonie, Knihovna města Plzně, Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje, Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara a další. Tyto instituce se aktivně zapojily do projektu Plzeň 2015 a staly se jeho významnými partnery. Byly určitou zárukou nabídky kvalitních programů a zároveň opěrnými body do budoucna. Připomenout lze například mezinárodní festival *Divadlo*, *Divadelní léto pod plzeňským nebem*, filmový festival *Finále*, hudební festival *Smetanovské dny*, *Pilsner Fest*, *Žebřík*, *Týdny hispánské kultury*, *Bavorské dny* a další.⁷⁴

4.2 Projekty Plzeň 2015+

K nejdůležitějším kritériím úspěchu projektu EHMK Plzeň 2015 patřila zejména jeho udržitelnost. Ta byla od samého počátku zajišťována dílčími projekty, s jejichž pokračováním se počítalo i do dalších let. Tyto projekty byly souhrnně označeny jako *Projekty 2015+*. Některé z projektů byly bohužel v průběhu následujících let ukončeny.

4.2.1 Kreativní inkubátor

Jedním z projektů 2015+, který úspěšně pokračoval i v roce 2018, byl projekt *Kreativní inkubátor DEPO 2015*. Jednalo se o tříměsíční vzdělávací program, který byl

---

⁷² Skryté město. In: *Plzeň 2015 - Evropské hlavní město kultury: kniha druhá - přehled programu*. Plzeň: Plzeň 2015, 2014, s. 48-49.

⁷³ Tamtéž, s. 49.

⁷⁴ Kulturní bohatství Plzně. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2019-02-11]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/projekty/kulturni-bohatstvi-plzne>

poprvé spuštěn v roce 2015. Byl určen jak pro začínající, tak i již existující firmy z oboru design, šperk, animace a dalších oborů, kde se uplatňuje kreativita. Inkubátor nabízí úvod do podnikání, znalosti z oboru strategického plánování, finančního řízení firmy, marketingu a dalších oborů, které jsou nezbytné pro úspěšné řízení podniku. V inkubátoru je též možno získat obchodní kontakty a navázat spolupráci s firmami z jiných odvětví.

Součástí vzdělávacích kurzů jsou také osobní konzultace s koučem. Na konci programu pak kreativci odcházejí s důkladně propočítaným business plánem a novými kontakty. Během programu lze využívat také sdílený pracovní prostor, tzv. Coworking, kde může pracovat kdokoliv, bez ohledu na obor či zájem, a dále prototypovací dílnu s 3D tiskárnou Makerspace.⁷⁵

Co se týče reálných výsledků Kreativního inkubátoru, tak pomohl například Českým hračkám, které vycházejí z tradiční výtvarné a řemeslné kvality, dále plzeňskému grafickému, webovému a designovému studiu nebo týmu light designérů, který se proslavil světelnými projekcemi na Staroměstskou radnici. Kreativní inkubátor přispěl také k úspěchu dvojice šperkařů, kteří získali ocenění Designér roku 2011 na Czech Grand Design a jejichž práce byla vystavena i na EXPO v Šanghaji.

Kurzy se konají osm po sobě jdoucích sobot. Většina lekcí je vedena v češtině, některé v angličtině. Mezi lektory jsou zkušení experti na strategické plánování a podnikatelský rozvoj, dále také lidé s vlastními zkušenostmi s úspěšným rozběhem start-upových projektů. Výstupem je závěrečná prezentace před odbornou porotou složená ze specialistů z oblasti financí, designu, start-upů nebo brandingů.⁷⁶

4.2.2 Everfund.cz

Everfund.cz byl internetový portál založený za účelem sdílení zdrojů. Jeho cílem bylo propojovat lidi a pomáhat jim s realizací jejich nápadů. „*Sdílení zdrojů v komunitě, tzv. Crowdsourcing, umožňuje akčním lidem nacházet spolupracovníky a podporovatele, kteří se rádi do projektu zapojí, nebo jej nějak podpoří.*“⁷⁷

---

⁷⁵ Kreativní inkubátor DEPO2015. *DEPO 2015* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, ©2015 [cit. 2018-09-15]. Dostupné z: <https://www.depo2015.cz/kreativni-inkubator-ag20/o-k-i-p-a20>

⁷⁶ *Visit Plzeň* [online]. Plzeň: Turistické informační centrum města Plzně, 2018 [cit. 2018-09-11]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/>

⁷⁷ Everfund.cz. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2018-09-11]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/content/projekty>

Everfund nabízel i poradenství při přípravě projektů a dále sdílený pracovní prostor. Cílem nebyla pouhá realizace projektů, ale také budování mezilidských vztahů a vzájemných vazeb založených na kooperaci a dobrovolnictví. Mezi úspěšně završené projekty se zařadila např. obnova vyhořelé skautské klubovny v Českém údolí v Plzni, nebo pomoc s renovací budovy Waldorfské školy Dobromysl.⁷⁸

4.2.3 OPEN A.i.R.

OPEN A.i.R. (artist-in-residence) je umělecký rezidenční program, který se zaměřuje na mezikulturní výměny a rozšíření povědomí veřejnosti o rozmanitosti umělecké tvorby. Umělecké rezidence jsou místa, kde se setkávají umělci z nejrůznějších zemí, aby si rozšířili obzory, obohatili svou tvorbu o nové nápady, podělili se o zkušenosti, zprostředkovali si navzájem užitečné kontakty. V rámci programu tak bylo možné v Plzni uvítat řadu zahraničních umělců, stejně tak jako vyslat naši reprezentaci do zahraničí. Součástí byly také nejrůznější vzdělávací akce pro veřejnost, které seznamovaly publikum s problematikou tvůrčího procesu a role umělce ve společnosti. Lidé mohli navštívit ateliéry umělců, zúčastnit se workshopů a zjistit, jakým způsobem umělci pracují.⁷⁹

4.2.4 Kreativitou k rozvoji

Projekt *KREKR - Kreativitou k rozvoji* byl určen pro zájemce z řad firem, které měly zájem na zlepšení pracovního prostředí a mezilidských vztahů na pracovišti a chtěly podnítit zvýšení loajality, kreativity i nadšení pro práci. KREKR se stal součástí rozsáhlého projektu, jenž vycházel z evropské iniciativy *Creative Clash* a jehož se účastnilo na 17 evropských zemí. V projektu došlo k určitému propojení práce kouče, manažera a kreativního umělce. Během tohoto projektu se do pracovního prostředí účastnické firmy zapojil vybraný umělec, který sledoval procesy ve firmě, interpersonální vztahy, zaběhlé vzorce chování a vnímání firmy ve společnosti, přičemž se snažil odhalit chyby v komunikaci a další problémy. Tyto problémy se poté pokusil řešit přímo se zaměstnanci firmy, a to formou uměleckých performancí. V České republice se úkolu kouče zhostila švédská společnost *Tillt*, která své bohaté zkušenosti získala např. při působení v automobilovém podniku Volvo. V Plzni jejích služeb využila například *Jazyková škola Polyglot*. Realizace projektu napomohla nejenom

---

⁷⁸ Everfund.cz. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2018-09-11]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/content/projekty>

⁷⁹ OPEN A.i.R. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2019-02-12]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/projekty/open-air>

k vyřešení vnitřních problémů, ale také k získání benefitů v podobě medializace a firemní propagace.⁸⁰

4.2.5 Café Europa

Díky projektu Café Europa, který využíval trendů moderních digitálních technologií, mohli lidé v jeden čas a na různých místech Evropy popíjet kávu, poslouchat přednášky a zároveň se účastnit workshopu výroby belgické čokolády, diskutovat s lidmi z jiných evropských měst, pracovat na společných projektech nebo mohli být na prohlídce alternativního kulturního centra v Nizozemí. Garantem projektu bylo partnerské město Mons, které díky svému zaměření posunulo tento program blíže k světu open source a novodobému kutilství - tedy k 3D tiskárnám, tvoření prototypů, sdílení manuálů apod.⁸¹

4.2.6 Loosovy interiéry

Loosovy interiéry je souhrnný název pro osm dochovaných bytových interiérů, které ve 30. letech 20. století navrhl pro bohaté židovské investory světově proslulý architekt Adolf Loos. Tyto interiéry, které představují mistrné zvládnutí prvorepublikového designu, se svým významem mohou řadit vedle dalších Loosových realizací, např. Müllerovy vily v Praze, domu Tristana Tsary v Paříži či vídeňského obchodního domu Goldman & Salatsch, přičemž větším množstvím Loosových realizací se může pochlubit pouze Vídeň. Práce Loose byla nadčasová. Používal kvalitní přírodní materiály a pečlivě promýšlel funkci i vnitřní uspořádání bytu. Vyhybal se umělým a dekorativním prvkům, důraz kladl na praktičnost.

S každým interiérem, který je zároveň ukázkou života bohatých plzeňských průmyslníků, se pak pojí osobitý příběh, zachycující nejen život jeho tehdejších obyvatel, ale také historické události v období před 2. světovou válkou, během ní i po ní. Široká veřejnost se s některými z těchto interiérů může obeznámit během komentovaných či oživených prohlídek, divadelních inscenací, koncertů a dalších kulturních akcí.⁸² Jedná se zejména o bývalý byt manželů Krausových v Bendově ulici 10, potom o prostorné apartmá Brummelova domu v Husově ulici 58 a o salon a jídelnu v někdejší bytě doktora Vogla na Klatovské třídě 12. Ostatní interiéry jsou nepřístupné či se zpřístupňují pouze výjimečně.

---

⁸⁰ Café Europa. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2019-02-12]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/projekty/cafe-europa>

⁸¹ KREKR – Kreativitou k rozvoji. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2019-02-12]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/krekr>

⁸² Loosovy interiéry. *Visit Plzeň* [online]. Plzeň: Turistické informační centrum města Plzně, 2018 [cit. 2018-09-11]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/turista/poznej-plzen/to-nejlepsi-z-plzne/loosovy-interiery/loosovy-interiery.aspx>

Do roku 2015 byly interiéry zpřístupňovány pouze dvakrát do roka, od roku 2015 jsou tři výše zmíněné interiéry součástí prohlídkových tras, na něž se mohou návštěvníci vydat dvakrát až třikrát týdně dle turistické sezony.⁸³

4.2.7 Plzeň pro včely

Na včelách závisí náš život a většina lidí si to ani neuvědomuje. Včely opylují 40 % potravin, které sníme. Zajišťují nám tak každodenní přísun ovoce, zeleniny a potřebných vitamínů a minerálů. Bohužel vzrůstající množství chemikálií, jež se používají v zemědělství, má pro včely zničující následky. Projekt si kladl za cíl pomoci „*kulturně-ekologických přednášek a praktickou ukázkou chovu včelstev rozšířit poznání o důležitosti včel pro náš život, naučit reagovat děti i dospělé a předejít alergickým reakcím*“. Realizací tohoto projektu si Plzeň zajistila prvenství v celé Evropě a upozornila tak na fakt, že kultura je spjata nejenom s uměním, lidmi a jejich způsobem života, ale rozvíjí se také v kontextu s životním prostředím.⁸⁴

4.3 Investiční projekty

Úkolem investičních projektů bylo zajištění zázemí pro programovou část projektu EHMK Plzeň 2015. Za tímto účelem město Plzeň a další subjekty investovaly do přeměny a obnovy infrastruktury města a s využitím evropských dotací v letech 2010-2015 započaly a případně i dokončily řadu investičních projektů. Přestože se původně počítalo s tím, že do roku 2015 budou dokončeny všechny projekty, při realizaci došlo k pozdržení některých z nich.

4.3.1 Relax centrum Štruncovy sady

Jedním z prvních projektů, jež se podařilo zrealizovat, a to již v roce 2012, byl projekt rekultivace prostoru Štruncových sadů. Tyto sady tvoří plocha mezi centrem města a areálem pivovaru Plzeňský Prazdroj. Prostor, ležící na soutoku řek Mže a Radbuzy, se může pyšnit vysoce kulturně-estetickou funkcí, kterou zajišťuje např. venkovní galerie či prostor pro venkovní divadlo. Zároveň jsou Štruncovy sady místem, které mohou Plzeňané využívat

---

⁸³ *Adolf Loos Plzeň* [online]. Plzeň: Plzeň -TURISMUS, [2015] [cit. 2019-02-13]. Dostupné z: <http://www.adolfloosplzen.cz/>

⁸⁴ *Plzeň pro včely. Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2019-02-13]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/projekty/plzen-pro-vcely>

pro sportovní i relaxační aktivity. Nabízí nejen cyklostezky a stezky pro pěší, ale také inline okruh, víceúčelové hřiště, dětské hřiště, lezeckou stěnu a další.⁸⁵

4.3.2 Rekonstrukce Amfiteátru Lochotín

Projekt rekonstrukce Amfiteátru Lochotín byl dokončen dle plánu v roce 2015. Nejednalo se o generální rekonstrukci, která by trvala v horizontu několika let, nýbrž došlo k rekonstrukci částečné, kdy bylo největší venkovní hlediště z 50. let pro dvacet tisíc diváků přestavěno do podoby antického amfiteátru s kapacitou šest tisíc diváků, přičemž se zároveň stalo moderním audiovizuálním centrem. Kromě tradičních koncertů se zde mohou konat také divadelní představení, vzdělávací pořady a další volnočasové aktivity.⁸⁶

4.3.3 Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara (FDULS) vznikla 1. září 2013 přeměnou z původního Ústavu umění a designu (UUD) Západočeské univerzity v Plzni. Navazuje na odkaz mezinárodně uznávaného česko-amerického designéra a plzeňského rodáka Ladislava Sutnara. Od akademického roku 2012/2013 působí v nové moderní budově připomínající průmyslovou halu nebo „továrnu na umění“. Flexibilní vybavení ateliérů umožňuje jejich rychlé přestavění např. na galerijní prostory či divadlo, kde mohou probíhat i kulturní a společenské akce, čehož také využilo město Plzeň v lednu 2015 pro slavnostní zahájení EHMK.⁸⁷

Plzeň 2015 pak na oplátku spolufinancovala řadu projektů z dílny FDULS. Jedním z nich byl např. výše zmiňovaný projekt *Návrat Ladislava Sutnara*, nebo udílení *Ceny Ladislava Sutnara* českým i zahraničním umělcům za mimořádné počiny na poli výtvarného umění. Společným projektem FDULS a Plzně 2015 byl akreditovaný cyklus kurzů *Arts Management* pořádaný v rámci celoživotního vzdělávání a určený pro neziskové i příspěvkové organizace z oblasti kultury a příbuzných oborů. Jeho posláním byla určitá profesionalizace těchto organizací. Plzeň 2015 je také spolupořadatelem mezinárodní letní školy umění *Art Camp*, kde se již od roku 2005 mohou potkávat příznivci umění

---

⁸⁵ Stavby pro Plzeň. In: *Plzeň 2015 - Evropské hlavní město kultury: kniha druhá - přehled programu*. Plzeň: Plzeň 2015, 2014, s. 178.

⁸⁶ Stavby pro Plzeň. In: *Plzeň 2015 - Evropské hlavní město kultury: kniha druhá - přehled programu*. Plzeň: Plzeň 2015, 2014, s. 178.

⁸⁷ O nás. *Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni* [online]. Plzeň: UWB Plzeň, [2013] [cit. 2019-02-13]. Dostupné z: <https://www.fdu.zcu.cz/cz/4-historie-a-rozvoj-fakulty-designu-a-umeni-ladislava-sutnara>

s uměleckými osobnostmi, tvořit zde a připravovat se k přijímacím zkouškám na vysoké školy. FDLUS se také angažovala při budování výše zmíněného Kreativního inkubátoru.⁸⁸

4.3.4 Techmania Science Center

Techmania Science Center je jedním z nejpoblárnějších turistických cílů v Plzeňském kraji. Jedná se o experimentální stanici, která nabízí platformu neformálního vzdělávání. V prostředí plném zajímavých interaktivních výukových zařízení dochází neformální cestou k popularizaci vědy a zároveň k objevování možností lidského poznání. Techmania se nachází v areálu o rozloze téměř 30 tisíc m². Součástí je i první 3D Planetárium v ČR, kde mohou návštěvníci najít například „projekční globus *Science On a Sphere*, první svého druhu ve střední a východní Evropě“.⁸⁹

Techmania se pravidelně zapojuje také do celé řady regionálních, národních i mezinárodních projektů, včetně projektů udržitelnosti. Projekty jsou financovány z různých zdrojů, jimiž jsou např. statutární město Plzeň, ROP Jihozápad, nebo *Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI)*. Z tohoto programu pak byly financovány i projekty *Techmania Science Center a Rozvoj infrastruktury TSC a její propagace*. První z projektů probíhal v letech 2012-2015, přičemž součástí projektu, který se zaměřoval na rozvoj městské zóny určené pro volnočasové a vzdělávací aktivity v rámci popularizace vědy a techniky, byla zejména přestavba objektu bývalé kantýny v areálu Škoda na 3D planetárium a rekonstrukce budovy science centra včetně parkovacího objektu a úprav exteriéru. Druhý projekt, který probíhal od června do prosince 2015, byl pak určen na zvýšení atraktivity a propagace stávajícího science centra, rozšíření jeho aktivit i expozic či na jejich zdokonalení.⁹⁰

4.3.5 Nové divadlo

Stavba budovy *Nového divadla* se stala jedním z nejdůležitějších investičních projektů. Prvním impulsem pro jeho stavbu byl fakt, že *Komorní divadlo* již nevyhovovalo nárokům na moderní divadelní provoz a mělo též nedostatky z hlediska bezpečnosti.⁹¹ Výstavba divadla, jehož architektonický návrh vycházel z původního návrhu portugalské

---

⁸⁸ Investiční projekty. *Plzeň 2015: Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2019-02-13]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/projekty/investicni-projekty>

⁸⁹ Investiční projekty. *Plzeň 2015: Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2019-02-13]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/projekty/investicni-projekty>

⁹⁰ Projekty. *Techmania Science Center* [online]. Plzeň: Techmania Science Center [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://techmania.cz/cs/projekty/>

⁹¹ Investiční projekty. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, [2015] [cit. 2017-11-26]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/projekty/investicni-projekty>

architektonické kanceláře *Contemporânea Lda*, probíhala v letech 2012-2014 a vyšla na cca 880 milionů korun. Dominantním architektonickým prvkem je vstupní průčelí, jež je tvořeno fasádou z litého betonu s oválnými otvory, které se po setmění rozzáří proměnlivými barevnými světly.⁹² Plzeň se tak stala prvním městem v Česku, které po roce 1989 postavilo zcela novou kamennou divadelní budovu. Nové divadlo se nachází téměř v samotném centru města, ihned vedle Obchodního centra *Plzeň Plaza*. Divadelní sál má hlediště pro 461 diváků, menší studiová scéna je určena pro 150 diváků. Mimo jiné v budově nalezneme také divadelní klub. Nové divadlo je též útočištěm pro Plzeňskou filharmonii, která dosud nedisponuje vlastními prostory.⁹³

4.3.6 Světovar

Projektem, který se nepodařilo zrealizovat, byl projekt *Kulturní fabriky 4x4* a nového městského archivu v bývalém areálu pivovaru Světovar. Ten byl založen v roce 1910. Svou činnost zde vyvíjel až do roku 1933, kdy byla produkce kvůli obchodnímu neúspěchu ukončena. Od roku 1941 byl areál využíván z části podnikem Škoda, z části armádou, posléze se stal vojenským prostorem v celém rozsahu. V držení Ministerstva obrany ČR pak zůstal až do roku 2003, kdy přešel do vlastnictví města.⁹⁴ Přestože se jedná o významnou technickou památku, areál dlouho chátral. Projekt jeho záchrany a zároveň přestavby na multifunkční kulturní centrum se tak stal jedním z pilířů projektu Plzeň 2015. V areálu, který měl být po renovaci centrálním dějištěm EHMK, měly být vystavěny multifunkční sály, hudební zkušebny, nahrávací studia, výtvarné ateliéry, rezidenční byty, sdílené kanceláře apod.

Stavba však musela být v roce 2014 pozastavena kvůli škodlivému dehtu a korkolitu ve stěnách a podlahách komplexu. Původně se počítalo s pozastavením na dva roky a dostavbou alespoň městského archivu⁹⁵, bohužel k dostavbě dosud nedošlo. V současné době se projekt nachází ve fázi zpracovávání projektové dokumentace na umístění archivu.⁹⁶ Celkové náklady, které měly původně činit asi 136 milionů Kč, z nichž 40,5 milionu Kč

---

⁹² Budova divadla. *Nové divadlo Plzeň* [online]. Plzeň: DJKT, [2014] [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <https://novedivadlo.plzen.eu/budova-divadla/>

⁹³ Plzeň otevřela Nové divadlo. Je to známka dobrých časů, říká ministr. *Česká televize: ČT 24* [online]. Praha: česká televize, 2014, 2017 [cit. 2017-11-26]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/1019550-plzen-otevrela-nove-divadlo-je-znamka-dobrych-casu-rika-ministr>

⁹⁴ Světovar v Plzni - zajímavý kulturní projekt. *Česká televize: ČT 24* [online]. Praha: Česká televize, 2019, 26. 4. 2012 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/kultura/1176032-svetovar-v-plzni-zajimavy-kulturni-projekt>

⁹⁵ Světovar na dva roky u ledu. Projekt ale neumírá, slibují radní. *Česká televize: ČT 24* [online]. Praha: Česká televize, 2019, 12. 12. 2014 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/kultura/1005203-svetovar-na-dva-roky-u-ledu-projekt-ale-neumira-slibuji-radni>

⁹⁶ Světovar. *Útvar koncepce a rozvoje Plzeň* [online]. Plzeň: Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, ©2019 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <https://ukr.plzen.eu/rozvoj-mesta/probihajici-projekty/svetovar/>

tvořily dotace z ROP Jihozápad, se tak značně navýší. Některé části areálu pak byly rozprodány developerům. V souladu s územní studií *Světovar II – rozvojová území a doprava* zde byl vybudován bytový dům společnosti BC Real, a.s., který sklídl již řadu ocenění za architekturu.⁹⁷

---

⁹⁷ Světovar. *Útvar koncepce a rozvoje Plzeň* [online]. Plzeň: Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, ©2019 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <https://ukr.plzen.eu/rozvoj-mesta/probihajici-projekty/svetovar/>

5 Pokračování projektů v dalších letech

Mezi nejdůležitější kritéria úspěchu projektu EHMK patří jeho udržitelnost. K naplnění tohoto kritéria by měla napomoci strategie udržitelnosti, která byla přijata správní radou společnosti Plzeň 2015 a zastupiteli města v listopadu 2015. S přesahem projektu po skončení roku EHMK se počítalo již při psaní kandidátské přihlášky. Mnohé z akcí započaly již před rokem 2015 a pokračují i nadále. Řadí se mezi ně např. dobrovolnický program *Klub strážných andělů* či projekty *Arts Management*, *Pěstuj prostor aj.* Další, například Kreativní inkubátor nebo Skryté město, našly pevné místo v DEPO2015.

5.1 Pilíře udržitelnosti

Udržitelnost stojí na čtyřech hlavních pilířích. Prvním je vybudování mezinárodní značky, přičemž cílem je podpořit a udržet vnímání Plzně jako zajímavé turistické destinace a rozvíjející se metropole. Druhým je vybudování nové infrastruktury, např. opravení divadelní terasy, vybudování Nového divadla, Relax centra ve Štruncových sadech, Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara či multifunkčního prostoru DEPO2015 aj. Třetí pilíř představují lidé a programoví partneři. Desítky institucí a lidí totiž prošly jedinečnou zkušeností s realizací náročných mezinárodních projektů, což je nejlepší příslib pro rozvoj města do budoucna. Posledním důležitým pilířem jsou kreativní průmysly, tvořící prostor pro rozvoj kultury a také až 8 % HDP. Klíčovou roli hraje právě DEPO2015, zázemí pro umělce, řemeslníky, kutily a začínající podnikatele v tvůrčích odvětvích.⁹⁸

5.2 Pokračující projekty

DEPO2015 je se svou infrastrukturou garantem udržitelnosti mnoha projektů, které by bez patřičného zázemí nemohly dále pokračovat. Jedním z nich a zároveň jednou z nejnavštěvovanějších akcí, jak v roce 2015, tak i v dalších letech, byl festival světla BLIK BLIK. V roce 2019 se tento festival uskuteční ve dnech 29. a 30. března. Diváci se mohou těšit např. na sedmimetrovou instalaci *Museum of the Moon* tvořenou z detailních snímků Měsíce, pořízených NASA. V květnu se uskuteční již 6. ročník Evropského dne sousedů. Kromě sousedských komentovaných procházek se účastníci mohou těšit také na společné sousedské večere. Od začátku června do poloviny září proběhne v rámci projektu

---

⁹⁸ REIFOVÁ, M. et al. *Otevřeno, pojd'te dál!: Plzeň - evropské hlavní město kultury = Open, come inside!: Pilsen - European capital of culture*. Překlad Petra Borovanská a Filip Miller. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, 2016, s. 228.

Západočeské baroko tradiční Letní barokní festival. Již od ledna však bude pro zájemce o barokní kulturu zpřístupněna zážitková interaktivní výstava *Za barokem*, na níž si budou moci návštěvníci vyzkoušet např. dobové oděvy, práci barokního architekta či se aktivně zapojit do barokního hudebního tělesa. Tato výstava je součástí širšího meziregionálního projektu *Barokní region Čechy Bavorsko*. Projekt vznikl v říjnu 2017 na základě požadavku nadregionální spolupráce, a to rozšířením projektu o barokní kulturu a umění i na sousední Bavorsko. Hlavním cílem je oživení přeshraniční kulturní výměny a propojení společného kulturního dědictví, jež je charakterizováno četnými kulturně-historickými paralelami.⁹⁹

Pokračují i Česko-bavorské kulturní dny a česko-bavorská kulturní platforma Treffpunkt. Festival se již tradičně odehrává na obou stranách hranice – v podzimních měsících v Plzni a časně zjara v Regensburgu. Termín konání nejbližšího Treffpunktu je 21. - 24. února 2019.¹⁰⁰

Projekt Skryté město, který probíhal v roce 2015, inspiroval Plzeňany k založení spolku *Skrytá Plzeň*. Spolek od roku 2016 pořádá další a další sousedské procházky, které představují město z nečekaného pohledu. Účastníci těchto procházek se tak mohou dostat do míst, která jsou běžným turistům nedostupná. V roce 2018 se uskutečnilo téměř na dvacet těchto tematických procházek, přičemž jedna z posledních se věnovala např. událostem roku 1968 v Plzni.¹⁰¹

DEPO2015 je rovněž zázemím pro nejrůznější umělecké programy, výstavy či umělecké rezidenční výměnné pobyty (pokračování projektu Open A.i.R.). Dále zde nalezneme otevřené dílny Makerspace (sítotiskovou, šicí, grafickou, dřevodílnu, kovodílnu aj.), sdílený pracovní prostor Coworking, konají se zde nejrůznější setkání a konference. Sídlí zde řada firem, obchodů a služeb. Mimo jiné zde působí také spolek *Pěstuj prostor*, což je uskupení architektů a dalších odborníků, kteří se zaměřují na zlepšování veřejného prostoru a šíření osvěty v oblasti architektury, urbanismu a příbuzných oborů. Spolek byl v letech 2012-2017 iniciátorem *Otevřené výzvy Pěstuj prostor*, organizátorem festivalu otevřeného prostoru *Tuto město*, každoročně pořádá *Den architektury Plzeň*, je spolupořadatelem mezinárodních workshopů a workcampů a provozovatelem komunitní

---

⁹⁹ Barokní region Čechy Bavorsko: o projektu. *DEPO2015* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, ©2015, [2017] [cit. 2019-02-17]. Dostupné z: <https://www.depo2015.cz/barokni-region-cechy-bavorsko-ag113/o-projektu-a2454>

¹⁰⁰ Festivaly. *Treffpunkt: česko-bavorská kulturní platforma* [online]. Plzeň: DEPO2015, ©2015 [cit. 2019-02-17]. Dostupné z: <https://treffpunkt.cz/cs/festivals>

¹⁰¹ Skryté město. *DEPO2015* [online]. Plzeň: Plzeň2015, zapsaný ústav, ©2015 [cit. 2019-02-17]. Dostupné z: <https://www.depo2015.cz/nase-projekty-ag102/skryte-mesto-a2376>

zahrady *Pěstírna DEPO*.¹⁰² DEPO2015 si mohou pronajmout organizátoři koncertů, gastronomických akcí, menších festivalů a další. To vše prospívá ekonomické soběstačnosti tohoto prostoru.¹⁰³

Ke zdařilým dlouhodobým projektům Plzně 2015 lze řadit také Loosovy interiéry, které jsou stálíci mezi turisticky nejatraktivnějšími místy Plzně.

5.3 Ukončené projekty 2015+

Příklady projektů, jež se v původní podobě do dalších let udržet pravděpodobně nepodařilo, jsou internetový portál Everfund.cz, projekt KREKR nebo projekt Plzeň pro včely.¹⁰⁴ Alternativou původního projektu *Café Europa*, který spojoval kavárnu s prostorem pro přednášky a moderní alternativní vzdělávání, je *Science Café*, cyklus neformálních diskusí s vědci, který v prostorách kavárny DEPO2015 usiluje o prolomení bariér mezi vědci a širokou veřejností.¹⁰⁵

---

¹⁰² Pěstuj prostor. *DEPO2015* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, ©2015 [cit. 2019-02-19]. Dostupné z: <https://www.depo2015.cz/firmy-ag101/pestuj-prostor-a2367>

¹⁰³ REIFOVÁ, M. et al. *Otevřeno, pojďte dál!: Plzeň - evropské hlavní město kultury = Open, come inside!: Pilsen - European capital of culture*. Překlad Petra Borovanská a Filip Miller. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, 2016, s. 228.

¹⁰⁴ Zda tyto projekty pokračují alespoň v pozměněné podobě či nikoli, nelze na původním portále Plzeň 2015, ani nikde jinde v internetovém prostoru, dohledat.

¹⁰⁵ Science Café Plzeň. *DEPO2015* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, ©2015, [2019] [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.depo2015.cz/nase-projekty-ag102/science-cafe-plzen2-a2429>

Závěr

Rok 2015 se pro Českou republiku stal na poli kultury přelomovým. Organizátorem kulturního projektu celoevropského významu se nestalo hlavní město, jak by vzhledem k množství architektonických památek, bohatě rozvinuté infrastruktuře a možnostem kulturního využití možná mnozí předpokládali, ale město střední velikosti, o jehož existenci panovalo ve světě povědomí především díky jeho věhlasnému „zlatavému moku“, přičemž ostatní důvody zůstaly upozaděny.

Získat titul Evropské hlavní město kultury je velice obtížné. Udělení titulu předchází roky příprav a tvrdé práce mnoha zainteresovaných osob i organizací. Již pouhé podání přihlášky vyžaduje důkladné plánování, dokonalé zvládnutí organizačních procesů včetně problematiky financování i detailní popis dílčích projektů. Je třeba zvážit každý aspekt od vybudování potřebné infrastruktury přes organizační zajištění po sestavení programové části, jež by dokázala přilákat a zaujmout co nejširší publikum. O udělení titulu rozhoduje řada hledisek, jež posuzují členové Výběrové komise sestavené z předních odborníků Evropské komise EU a kandidující země. I přes důkladnou přípravu však kandidátské město mnohdy neuspěje. Proto již jen pouhé získání titulu je velkým úspěchem a určitým oceněním dosavadní práce.

Volbou Evropského hlavního města kultury ovšem práce nekončí. Naopak je novým začátkem, kdy se zvolené město musí co nejlépe zhostit své role a dokázat, že je oprávněným nositelem tohoto prestižního titulu. Město Plzeň se jak během přípravné fáze, tak i během funkčního období potýkalo s řadou problémů. Při realizaci některých investičních projektů se např. vyskytly závažné stavebně technické důvody, které zabránily včasnému dokončení staveb, v důsledku čehož bylo zmařeno řádné čerpání dotací. Nejvyšší kontrolní úřad rovněž zpochybnil postupy při hodnocení projektů a určování hodnotících indikátorů.

I přes tato závažná pochybení byl však projekt Plzeň 2015 hodnocen vcelku příznivě, a to jak samotnými organizátory a návštěvníky, tak také Evropskou komisí. Cílem projektu bylo sblížení evropských občanů a naplnění smyslu slova kultura ve všech jeho významech. Tohoto cíle Plzeň dosáhla realizací řady kulturních akcí a projektů s evropským přesahem. Důležitou podmínkou pro udělení titulu bylo také zajištění udržitelnosti projektů do budoucna. I tuto podmínku se Plzeň podařilo splnit, a to především díky kreativní zóně DEPO2015, jež se stala základem a garantem dlouhodobých projektů, umožňujícím jejich pokračování i v dalších letech. Některé z těchto dlouhodobých projektů, původně souhrnně

nazvaných 2015+, pokračují i v letošním roce, případně svou činnost nadále rozšiřují, což důkazem jejich životaschopnosti a úspěšnosti. Přestože se nepodařilo zajistit pokračování všech projektů 2015+, Plzeň dokázala, že je kreativním a inovativním městem, disponujícím množstvím nadaných lidí, kteří mají zájem na zlepšování veřejného prostoru, poskytování široké a atraktivní nabídky kvalitních kulturních programů, a zároveň na aktivizaci občanů a jejich zapojení do veřejného života.

Hlavní myšlenkou byla otevřenost Plzně a její propojenost. Propojenost lidí, kultur, míst i času. A to se Plzni, domnívám se, podařilo. Plzeň se tak zařadila mezi významné reprezentanty evropských kulturních hodnot. Titul Evropské hlavní město kultury tak byl Plzni udělen zcela zaslouženě.

Resume

The Bachelor Work “Pilsen 2015 European Capital of Culture“ deals with the project “Pilsen – European Capital of Culture“, which was implemented in 2012, after Pilsen was assigned the title of “The European Capital of Culture“. The paper, which is supposed to be an overview of the complete project, is divided into five chapters. The first chapter provides general information, which includes the nomination of candidate cities and the election of the title bearer. The second chapter is concerned with the project “Pilsen 2015“ in a global perspective. It introduces the reader to the main idea and the direction of the project, its financing, to selected problems which arose during its implementation, or to the evaluation of the project, both from the point of visitors and groups involved. The third chapter briefly presents the launch of the project, selected culture events and festivals, or events which accompanied the closing of the project. The fourth chapter then analyses in detail three groups of projects which were the pillars of Pilsen 2015. The first group includes the flag projects, the task of which was to point out the rich culture tradition of Pilsen and all Pilsen Region. The second group consists of long-term projects called “2015+“, which had been planned with the aim to ensure the future sustainability of the whole project Pilsen 2015. The last group is investment projects, which were supposed to provide the background for the programme part of Pilsen 2015. The project of construction of a culture centre in the former industrial site of Světovar is also mentioned. It was not successful, however, because of unforeseen building problems. The fifth chapter deals with follow-up long-term projects in the following years, i. e. the fulfillment of sustainability conditions of the project Pilsen 2015 into the future, which was one of the requirements of the European Commission for granting the title of the European Capital of Culture.

Seznam použitých zdrojů

Prameny

ČESKO. Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, jak vyplývá ze změn provedených zákony č. 320/2002 Sb., č. 109/2006 Sb., č. 138/2006 Sb., č. 186/2006 Sb., č. 66/2007 Sb., č. 154/2009 Sb., č. 199/2010 Sb., č. 253/2011 Sb., č. 420/2011 Sb., č. 457/2011 Sb., č. 239/2012 Sb., č. 250/2014 Sb., č. 298/2015 Sb., č. 24/2017 Sb. a č. 367/2017 Sb. In: *Sbírka zákonů*. Praha: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, 2000, ročník 2000, částka 73, číslo 248. Dostupné také z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=2000&cz=248>

FOX, Tim a James RAMPTON. *Ex-post Evaluation of the 2015 European Capitals of Culture: Final Report* [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2016 [cit. 2019-03-21]. ISBN 978-92-79-52816-3. Dostupné z: https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/sites/creative-europe/files/ecoc-2015-evaluation_en.pdf

Kontrolní závěr z kontrolní akce 15/04 Peněžní prostředky na přípravu a realizaci projektu Plzeň - Evropské hlavní město kultury 2015. In: *NKÚ Česká republika: Nejvyšší kontrolní úřad* [online]. Praha: NKÚ, 2015 [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <https://www.nku.cz/assets/media/kon-zavery/k15004.pdf>

Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady: o zavedení akce Společenství na podporu projektu „Evropské hlavní město kultury“ pro roky 2007 až 2019. In: Štrasburk: Evropská unie, 2006, 1622/2006/ES. Dostupné také z: [file:///C:/Users/David%20Li%C5%A1ka/Downloads/Songy/1_30420061103cs00010006%20\(1\)%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/David%20Li%C5%A1ka/Downloads/Songy/1_30420061103cs00010006%20(1)%20(2).pdf)

Výběr Evropského hlavního města kultury pro rok 2015 v České republice: zpráva z konečného výběru. In: *Ministerstvo kultury: Evropské hlavní město kultury* [online]. Praha: Ministerstvo kultury, 2010 [cit. 2019-01-27]. Dostupné z [file:///C:/Users/David%20Li%C5%A1ka/Downloads/Songy/Zprava-z-konecneho-vyberu_EHMK-2015-CZ_CS%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/David%20Li%C5%A1ka/Downloads/Songy/Zprava-z-konecneho-vyberu_EHMK-2015-CZ_CS%20(1).pdf)

Knihy

HAVLÍČKOVÁ, Šárka. *Otevřete si Plzeň!: přihláška města Plzně na titul Evropské hlavní město kultury 2015*. Plzeň: Statutární město Plzeň, Magistrát města Plzně, 2010, s. 166-167. ISBN 978-80-254-7575-1.

Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury: kniha první. Plzeň: Plzeň 2015, 2013. ISBN 978-80-905671-0-8. Dostupné také z: <http://www.plzen2015.cz/sites/default/files/kniha1.pdf>

Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury: kniha druhá - přehled programu. Plzeň: Plzeň 2015, 2014, s. 178. ISBN 978-80-905671-6-0.

REIFOVÁ, Mirka et al. *Otevřeno, pojd'te dál!: Plzeň - evropské hlavní město kultury = Open, come inside!: Pilsen - European capital of culture*. Překlad Petra Borovanská a Filip Miller. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, 2016. 236 stran. ISBN 978-80-88102-14-4.

Online zdroje

Adolf Loos Plzeň [online]. Plzeň: Plzeň -TURISMUS, [2015] [cit. 2019-02-13]. Dostupné z: <http://www.adolfloosplzen.cz/>

Analýza návštěvnosti města Plzně v roce 2015 [online]. Plzeň: Plzeň -TURISMUS, 2016 [cit. 2019-02-07]. Dostupné z: https://visitplzen.eu/Files/MestoPlzen/web2013/Turista/b2b/Analyzanavstevnosti2015_ZMP.pdf

Barokní region Čechy Bavorsko: o projektu. *DEPO2015* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, ©2015, [2017] [cit. 2019-02-17]. Dostupné z: <https://www.depo2015.cz/barokni-region-cechy-bavorsko-ag113/o-projektu-a2454>

Bavorské kulturní dny 2015. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2019-01-30]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/bavorskedny>

Budova divadla. *Nové divadlo Plzeň* [online]. Plzeň: DJKT, [2014] [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <https://novedivadlo.plzen.eu/budova-divadla/>

Café Europa. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2019-02-12]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/projekty/caf-europa>

Découvrir Mons: histoire. *Mons* [online]. Mons: La ville de Mons, ©2019 [cit. 2019-02-24].
Dostupné z: <http://www.mons.be/decouvrir/histoire>

DEPO2015 [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, ©2015 [cit. 2018-09-15]. Dostupné z:
<https://www.depo2015.cz>

Dvě velké výstavy připomenou Jiřího Trnku. Chystají je výtvarníkův syn a vnuk. *IRozhlas* [online]. Praha: Český rozhlas, ©1997-2019, 2014 [cit. 2019-02-10].
Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/kultura_vytvarne-umeni/dve-velke-plzenske-vystavy-pripomenou-jiriho-trnku-chystaji-je-vytvarnikuv-syn-a-vnuk_201410150701_vkourimsky

European Capitals of Culture. *Creative Europe: supporting Europe's cultural and creative sectors* [online]. Bruxelles: European Union, ©1995-2018 [cit. 2019-01-25]. Dostupné z:
https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/capitals-culture_en

European Capital of Culture: history. *UNeECC* [online]. Romania: UNeECC, ©2017, © 2017 [cit. 2019-01-25]. Dostupné z: <http://uneecc.org/european-capitals-of-culture/history>

Everfund.cz . *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2018-09-11]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/content/projekty>

Evropské hlavní město kultury 2015 v Plzni končí, řada aktivit a akcí ale pokračuje.
In: *Krajské LISTY* [online]. Praha, ©2013-2019, 4. 12. 2015 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z:
<https://www.krajskelisty.cz/kultura/11517-evropske-hlavni-mesto-kultury-2015-v-plzni-konci-rada-aktivit-a-akci-ale-pokracuje-kreativni-zona-depo2015-festival-svetla-a-dalsi.htm>

Festival světla rozzáří Plzeň, díla představí domácí i zahraniční umělci: tisková zpráva.
In: *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, 2015, 10. 2. 2015 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy>

Festivals. *Treffpunkt: česko-bavorská kulturní platforma* [online]. Plzeň: DEPO2015, ©2015 [cit. 2019-02-17]. Dostupné z: <https://treffpunkt.cz/cs/festivals>

Gottfried Lindauer (1839-1926): plzeňský malíř novozélandských Maorů. *Západočeská galerie v Plzni* [online]. Plzeň: Západočeská galerie v Plzni, [2015] [cit. 2019-01-31].
Dostupné z: <http://www.zpc-galerie.cz/cs/historie-institute-1>

Informace o projektu Plzeň - Evropské hlavní město kultury 2015. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2017-11-18]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/o-projektu>

Investiční projekty. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2019-02-13]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/projekty/investicni-projekty>

Jiří Trnka a svět animace. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, 2015 [cit. 2017-11-20]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/projekty/jiri-trnka-a-svet-animace>

Kreativní inkubátor DEPO2015. *DEPO2015* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, ©2015 [cit. 2018-09-15]. Dostupné z: <https://www.depo2015.cz/kreativni-inkubator-ag20/o-k-i-p-a20>

KREKR – Kreativitou k rozvoji. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2019-02-12]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/krekr>

Kulturní bohatství Plzně. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2019-02-11]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/projekty/kulturni-bohatstvi-plzne>

Ladislav Sutnar: užitá tvorba. *Západočeské muzeum v Plzni* [online]. Plzeň: Západočeské muzeum v Plzni, ©2018, 2015 [cit. 2018-07-29]. Dostupné z: <http://www.zcm.cz/vystava/ladislav-sutnar-uzita-tvorba>

Loosovy interiéry. *Visit Plzeň* [online]. Plzeň: Turistické informační centrum města Plzně, 2018 [cit. 2018-09-11]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/turista/poznej-plzen/to-nejlepsi-z-plzne/loosovy-interiery/loosovy-interiery.aspx>

Mezinárodní festival Divadlo. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2019-01-29]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/akce/mezinarodni-festival-divadlo>

Naše vize a mise. *DEPO2015* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, ©2015 [cit. 2019-02-10]. Dostupné z: <https://www.depo2015.cz/o-nas-ag65/nase-vize-a-mise-a949>

Návrat Ladislava Sutnara. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2018-09-11]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/sutnar>

NUTS. *DotaceEU.cz: slovník pojmů* [online]. Praha: Národní orgán pro koordinaci [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/Ostatni/Dulezite/Slovník-pojmu/N/NUTS>

O nás. *Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni* [online]. Plzeň: UWB Plzeň, [2013] [cit. 2019-02-13]. Dostupné z: <https://www.fdu.zcu.cz/cz/4-historie-a-rozvoj-fakulty-designu-a-umeni-ladislava-sutnara>

O Plzni 2015: nejvíce kladené otázky. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2017-11-26]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/content/nejvice-kladene-otazky>

OPEN A.i.R. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2019-02-12]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/projekty/open-air>

Pěstuj prostor. *DEPO2015* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, ©2015 [cit. 2019-02-19]. Dostupné z: <https://www.depo2015.cz/firmy-ag101/pestuj-prostor-a2367>

Plzeň otevřela Nové divadlo. Je to známka dobrých časů, říká ministr. *Česká televize: ČT 24* [online]. Praha: česká televize, 2014, 2017 [cit. 2017-11-26]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/1019550-plzen-otevrela-nove-divadlo-je-znamka-dobrych-casu-rika-ministr>

Plzeň pro včely. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2019-02-13]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/projekty/plzen-pro-vcely>

Plzeň 2015 dostane cenu Meliny Mercouri. *Kreativní Evropa* [online]. Praha: Kreativní Evropa, [2014], [2014] [cit. 2019-03-23]. Dostupné z: <https://www.kreativnievropa.cz/plzen-2015-dostane-cenu-meliny-mercouri/>

Projekty. *Techmania Science Center* [online]. Plzeň: Techmania Science Center [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: <https://techmania.cz/cs/projekty/>

Science Café Plzeň. *DEPO2015* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, ©2015, [2019] [cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <https://www.depo2015.cz/nase-projekty-ag102/science-cafe-plzen2-a2429>

Sezona nového cirkusu. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2018-09-11]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/cirkusy>

Skupova Plzeň - Obří loutky: tisková zpráva. In: *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, 2015, 2. 6. 2015 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy>

Slavnostní zahájení: tisková zpráva. In: *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, 2015, 6. 1. 2015 [cit. 2019-02-27]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy>

Skryté město. *DEPO2015* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, ©2015 [cit. 2019-02-17]. Dostupné z: <https://www.depo2015.cz/nase-projekty-ag102/skryte-mesto-a2376>

Smetanovské dny 2015. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2019-01-29]. Dostupné z: <http://www.plzen2015.cz/cs/akce/smetanovske-dny-2015>

Společnost Plzeň 2015 nemusí odvádět finanční prostředky a penále kvůli porušení rozpočtové kázně. *Město Plzeň* [online]. Plzeň: Statutární město Plzeň, ©2019, 2013 [cit. 2019-02-06]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/o-meste/aktuality/aktuality-z-mesta/spolecnost-plzen-2015-nemusi-odvadet-financni-prostredky-a-penale-kvuli-porusenim-rozpocetove-kazne.aspx>

Světovar na dva roky u ledu. Projekt ale neumírá, slibují radní. *Česká televize: ČT 24* [online]. Praha: Česká televize, 2019, 12. 12. 2014 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/kultura/1005203-svetovar-na-dva-roky-u-ledu-projekt-ale-neumira-slibuji-radni>

Světovar. *Útvar koncepce a rozvoje Plzeň* [online]. Plzeň: Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, ©2019 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <https://ukr.plzen.eu/rozvoj-mesta/probihajici-projekty/svetovar/>

Světovar v Plzni - zajímavý kulturní projekt. *Česká televize: ČT 24* [online]. Praha: Česká televize, 2019, 26. 4. 2012 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z:

<https://ct24.ceskatelevize.cz/kultura/1176032-svetovar-v-plzni-zajimavy-kulturni-projekt>

ŠTĚRBA, Martin. Plzeň 2015: Marketing, program a produkce stály 20 milionů eur. In: *MAM: Marketing & Media* [online]. Praha: Forum Media, ©2019, 10. 6. 2016 [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <https://mam.cz/marketing/c1-65327040-plzen-2015-marketing-program-a-produkce-staly-20-milionu-eur>

Továrny na představitost. *Plzeň 2015 Evropské hlavní město kultury* [online]. Plzeň: Plzeň 2015, zapsaný ústav, [2015] [cit. 2018-09-11]. Dostupné z:

<http://www.plzen2015.cz/cs/projekty/tovarny-na-predstavivost>

Turismus v Plzni. In: *Visit Plzeň: statistiky a průzkumy* [online]. Plzeň: Plzeň - TURISMUS, ©2019, 22. 1. 2016 [cit. 2019-02-20]. Dostupné z:

https://www.visitplzen.eu/Files/MestoPlzen/web2013/Turista/b2b/kestazeni/ZZ_TurismusvPlzni_zaverecnazpravaFin.pdf

Užij si Plzeň = Enjoy Pilsen = Pilsen Erleben [online]. Plzeň: Magistrát města Plzně, 2015 [cit. 2017-11-20]. Dostupné z:

http://www.plzen2015.cz/sites/default/files/enjoy_2015_web.pdf

Visit Plzeň [online]. Plzeň: Turistické informační centrum města Plzně, 2018 [cit. 2018-09-11]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/>